

ಕೂರವಂಜಿ

Koravum

ಜನವರಿ

೧೯೬೧

ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀಲ ರಾ. ಪಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀಲ ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್

ಶ್ರೀಲ ರಾಮಿ

ಶ್ರೀಲ ಡೂನು

ಶ್ರೀಲ ಅರಾಮ್

ಶ್ರೀಲ ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀಲ ಸುಬ್ಬರ್ದಿಂನು

ಶ್ರೀಲ ಹಾ. ರಾ.

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪ್ರಕಟಿತ

ಕೊರವಂಜಿ

ಕೊರವಂಜಿ ಕೊರವಂಜಿ ಕೊರವಂಜಿ

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA
SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

FAS

ಸಂಪುಟ ೨೩

ಜನವರಿ ೧೯೬೧

ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

★ ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು ★

ನಮ್ಮ ಓದುಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಅಭಿಮಾನಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

—ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಓದಿದರೆ ಶುಭ ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲವೇ?

* * * * *

ಅ. ನ. ಕೃ. ಅವರಿಗೆ ಆದರದ ಆತ್ಮೀಯ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

* * * * *

ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಶ್ರೀಮಾಲಿ, ದೇಶಮುಖರ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ.

—ತರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಜಗಳಾಟದ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲವೇ?

* * * * *

ಮುದ್ರಣಕಾರರ ಕಲಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ “ಉತ್ತಮ”ರಾದವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

— ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನ “ಕಲಾ ಮುದ್ರಣಕಾರರು” ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಸೇರಿತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

* * * * *

ನೀತಿ ಹೇಳುಕೈಂತ ನೀಲಂರವರನ್ನು ಕರೆಸಿದರೆ ಆತ ಅವನೂರು ಬಿಟ್ಟು
ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತಂತೆ.

* * * * *

ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲೊಂದು “ ಯೋಗ ” ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.
—ಯಾಕೆ ? ಈಗಿರುವವೆಲ್ಲಾ “ ಭೋಗ ” ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೇ ?

* * * * *

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿಯವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗ
ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವುದು
ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದುವಂತೆ.

* * * * *

ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಆರಂಭೋತ್ಸವ. (ಪತ್ರಿಕೆ)
—ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಹಣೇಬರಹವೇ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ ?

* * * * *

ಬೆಡ್ಡಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು
ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸಿ
ಕೊಂಡರಂತೆ.

* * * * *

ಅಲಹಾಬಾದಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ಕುಲಪತಿಗಳು
ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ
ನಡೆಯಿತಂತೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರಂತೆ
ಅವರ ಭಾಷಣದ ಹಿಂದಿ ಪ್ರತಿಗಳು ಸರಬರಾಜಾಯಿತಂತೆ.

—ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ !

* * * * *

ಈ ಸಾರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ
ಕುಸುರಿ ಎಳ್ಳು ಬೀರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು—

* * * * *

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಜಂಜೋರಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಾಪೂಜಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ
ಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತಂತೆ.

—ಆವಾಗಿನ ಸದಾಶಿವನಗರದಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ, ಸಹಸ್ರಗಟ್ಟಲೆ ಇಡಲಿ, ಚವಾತಿಗಳ,
ಯಾಂತ್ರಿಕ ತಯಾರಿಯು ಬಲು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿತ್ತಂತೆ.

ಎನು ಕೆಚ್ಚಿದೆ ಅಂತೀರಿ!

ಹೆಬ್ಬಿ ಗುಬ್ಬಾಲೆ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳಿಗೆ ಎನು ಕೆಚ್ಚಿದೆ ಅಂತೀರಿ! ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಜನಗಣತಿಗೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ. ಕೆರೆ ಅಂಚಿನ ಕಾಲು ಹಾದೀಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ. ಗಾಳಿ ಸವಾರಿಗೇಂತ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದುಕೊಂಡು, ಹಿಂಡಿ, ಹರವಿ, ಗೂಡೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ರಸ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ. ವಯಸ್ಸು ಬಂದು ಇಳಿದುಹೋಗಿದ್ದವ ರೆಲ್ಲಾ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಮಡಿಕೆಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿ ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಟ್ಟೆ ಗೂಡೆಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸೆರೆದುನಿಂತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹೊರಡಬೇಕು. ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವರ ನಡಿಗೆಯೇ ಪದ್ಯ ನಡೆದಂತೆ. ಭಾಮಿನಿಯರು ಷಟ್ ಪದಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ನಡೆದರೆ, ಕಣಕಾಲುಂಗರದ ಝಣ್ ಝಣ್ ತಾಳನಿನಾದವು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಷಹನಾಯ್ ವಾದನದಂತೆ ಆಹ್ಲಾದನನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತೆ.

ಕಾಲುಹಾದೀಲಿ ಕೆಸರಾಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದಿದ್ದೆ. ಆಗ ಒಂದು ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಕಾಲುದಾರೀಲಿ ಬಂತು. ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಎತ್ತುಗಳು ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅಂದರೂ ಗಾಡಿಚಕ್ರ ಕೆಮಿಕ್ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವ ಹುಡುಗ ಬಲು ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಹುಡುಗ. ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹೈದ. ಮಿಶಿ ಆಗ ತಾನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಮಿಶಿಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಎತ್ತುಗಳ ಬಾಲಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರಿಚಿ, ಒಂದು 'ಲೊಟ್ಟಿ' ಹೊಡೆದ ನೋಡಿ. ಕೆರೆಯ ತೆರೆತೆರೆಗಳೂ ಮಾರ್ದನಿ ಕೊಟ್ಟುವು. ಎತ್ತುಗಳು ರೋಕು ಕೊಟ್ಟುವು. ಅದರೂ ಹೂತ ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರ ಮೇಲೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಲೊಟ್ಟಿ ಶಬ್ದಕೇಳಿ, ಅತ್ತ ಇದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಮಡಿಕೇನ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೂಡೆಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕಿಟ್ಟರು. ಗಡಗಡ ನಡೆದು ಗಾಡಿಯತ್ತ ಬಂದರು.

“ ಎನ್ನಾ ಎನಾತು ” ಅಂತ ಹೈದನ್ನ ಕೇಳಿದರು.

“ ಗಾಲಿ ಹೂತ್ಕೋತು ಕೆಸರಿನಾಗ, ಹಾಳು ಎತ್ತುಗಳು ಎತ್ತವೊಲ್ಲವು ” ಎಂದ ಹೈದ.

“ ಗಾಲಿಗೆ ತೋಳು ಕೊಟ್ಟು ಎತ್ತಬಾರದಾ, ಆಗ ಎತ್ತು ರೋಕು ಕೊಟ್ಟರೆ ಗಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗೀತು ” ಎಂದಳು ಮುಂದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು. ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆತಾ ನಿಂತರೆ ಗಾಡಿ ಸಾಗ್ತೀದಾ ಎಂದು ಎರಡನೆ ಹುಡುಗಿ ಮೂದಲಿಸಿದಳು.

“ ಆಹಾಹಾಹಾ ! ಚೆಂದುಳ್ಳಿ ಹೆಂಗಳು ಬಂದು ಮಣೆ ಮಣೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದೆ ಎತ್ತು ಎಳೆತದಾ, ಗಾಲಿ ತಿರಗ್ತದಾ ” ಎಂದ ಹೈದ, ಕಣ್ಣು ಮಿಟಕಿಸುತ್ತಾ.

ಹಂಗಾರ ನಾವೇ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನಿಂತು ಗಾಲಿನ ಎತ್ತೀವಿ. ಆಗ ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡಿ ಎತ್ತು ರೋಕು ಕೊಡ್ತದೆ. ಗಾಡಿ ಸಾಗ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ. ಏನು ಕೆಚ್ಚಿದೆ ಅಂತೀರಿ ! ಅವರಿಗೆ. ಎಂತ ಧೈರ್ಯ !!

ಇಬ್ಬರೂ ಹುಡುಗಿರೂ ಎರಡೂ ಗಾಲಿಗೆ ಭುಜ ಕೊಟ್ಟು ಸೈ ಎಂದರು. ಹೈದ ಲೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆದ. ಎತ್ತುಗಳು ರೋಕು ಕೊಟ್ಟವು. ಗಾಲಿಗಳ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಲೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರ್ದನಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ “ ಟಕ್ ಟಕ್ ” ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಬಂತು.

ಇದೇನು ಶಬ್ದ ಅಂತ ಗಾಲಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ನೋಡಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಅರೆ ಬಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದವರು, ಶಿಲಾಪ್ರತಿಮೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೋವಿನ ಕಳೆ. ಧಾವಿಸಿ ಹೋದೆ ಎನಾಯ್ತು ಅಂತ.

ಇಬ್ಬರ ಹೆಣ್ಣುಕ್ಕಳೂ ಟೊಂಕ ಮುರಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗಾಲಿ ಹೂತೇ ಇತ್ತು.

ಅಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಆಲದ ಮರಾನ, ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟು ಮಗ ಅನುಭವಿಸದನಂತೆ-ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದ ಮೇಲೆ.

*

*

*

*

ಪೊಂಗಲ್ ಹಬ್ಬದಂದು ಹಸುವಿನ ಕೊಂಬು ಗೊರಸುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗುನ್ನಾಂಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿ, ಅದರ ಹಾಲನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನವರು ಹೀರಿಬಿಟ್ಟರಂತೆ.

ಗಾಂವರ ಗುಂಪು

“ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ”

“ ಜರ್ಮನ್ ಸಿಲ್ವರ್ ಬೆಳ್ಳಿ ”ಯ ಒಂದು ಕಮಂಡಲ ಸಿಕ್ಕರೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ಗುರುಗಳು. ‘ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿ ’ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯ ಡಸೆಲ್ಡಾರ್ ಪಟ್ಟಣದ ವಿಮಾನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಳಿಯುವುದೆಂದು ಗಗನಸಖಿ ‘ ಬಿಟ್ಟು ’ ಲಾಡ್ ಸ್ಪೀಕರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯುಲ್ ಬ್ರೆನ್ನರ್ ಎಂದು ಯಾವುದೋ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಗಾಂವರೊಡೆಯರಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯಳಂತೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲೇ ಬೆನ್ನುಬಿದ್ದ ದೊರೆಸಾನಿ ಲಂಡನ್ ಮುಟ್ಟುವ ವೇಳೆಗೆ ಖಾಸಾನಲ್ಲೆಯೇ ಆಗಿ ಬಿಡುವಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಉಳಿದ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರವರಿಗೆ ಪೂರಾ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗಿದ್ದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಯ ಯುಲ್ ಬ್ರೆನ್ನರ್ ಅಂತಲೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶಿಷ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಸು ಗುಸು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹಿತೋಪದೇಶ-ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಗುರುಗಳು ಮರೆತು ಈ ದೊರೆಸಾನಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರಲ್ಲಾ-ಈಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಸೇರಿದ ಮೇಲೂ ಗುರುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಸುಳುವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

“ ಗುರುಗಳೇ ಡೋಸೆಲ್ಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೊಲ್ವಂತೆ ”-ಎಂದು ಅವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಮಾತಾಡಿದ ಮಂಕ. ನಲ್ಲಿಯೆನಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ರೇಗಿತು “ ಮಂಕನ ಮಗನೆ ಈ ಹೆಣಮಗಳ ಹತ್ರಾ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರೋದು ನಿನಗೆ ಕಾಣದೆ ಹೋಯ್ತೇನು.... ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬದಲು ನಿನ್ನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಮಠಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿ ”-ಎಂದು ಖಾರವಾಗಿ ಬೈದು ಮತ್ತೆ ದೊರೆಸಾನಿಯ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಈಡಿಯಟ್ ಎಂದೂ ಗೊಣಗಿದರು. ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದ್ದೂ-ಈಡಿಯಟ್ ಅಂದದ್ದೂ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ಅದು ದೊರೆಸಾನಿಗೆ ಅಂದಹಾಗಿತ್ತು.

“ ಮಡ್ಡೀ ನೀನೇ ಹೇಳಪ - ಗುರುಗಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವುದುಂಟೆ ?.... ” ಎಂದು ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ ಮಂಕ.

“ಯತ್ರ ಗುರು-ತತ್ರ ಶಿಷ್ಯ-ಮಂಕಾ ನೀನ್ಯಾಕೇ ವದ್ಯಾಡ್ಯೋತೀಯೋ,
ಗುರುಗಳು ದೊರೆಸಾನಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಅತಿ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ನೋಡಿ
ಶಿಷ್ಯರುಗಳಾದ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಇದೆ-ಆಗಲೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ-ಯತ್ರ
ಗುರು ತತ್ರ ಶಿಷ್ಯ-ಹಿಹಿ....ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ದೊರೆಸಾನಿಗಳನ್ನು
ಹಿಡಿದರಾಯಿತು-ಗುರುಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠ ಇದು ಎಂದು ನಾವು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ
ಹೈಡ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೇ ?....”

—ಎಂದೆನ್ನುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಸದಂತೆ ಗಗನಸಖಿ ಬೆಟ್ಟ ನಡೆದು
ಬಂದಳು. ಅವಳು ಬಂದದ್ದು ಪೈಲೆಟ್ ಕೂರುವ ಕೋಣೆಯಿಂದ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು
ಗಳ ಊಟ ತಿಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಪೈಲೆಟ್-ಕೋ ಪೈಲೆಟ್-ರೇಡಿಯೋ
ಆಫೀಸರುಗಳ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಆಕೆ. ಯಾವ ದೊರೆಸಾನಿಯನ್ನೋ
ಗೆಳತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಈ ಗಗನಸಖಿಯ ವಿಳಾಸವನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ,
ಗುರುಗಳ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯಲು ಸುಲಭವೆಂದು ಮಡ್ಡಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಈ
ಬೆಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಂಕನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಾಯಿತು.

“Excuse me Madam”—ಎಂದು ಗಗನಸಖಿಯನ್ನು ತಡೆ ಹಾಕಿದ
ಮಂಕ. “yes please” ಎಂದು ಆಕೆ ಕೈಲಿದ್ದ ಕಾಲಿ ತಟ್ಟೆ ಸಮೇತ ಮಂಕ
ನೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಳು. ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಂಕ. ಅವನ ಕಣ್ಣು
ಅವಳ ಬಳ್ಳಿಯಂತಹ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಟೊಮ್ಯಾಟೊ ಕೆನ್ನೆ-
ಸಂಪಿಗೆ ಮೂಗು-ನವಿಲುಗರಿ ತಲೆ-ದೊಡ್ಡ ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗಿನ ಎದೆ-ಸಿಂಹ ಟೊಂಕೆ
ಪಿರಿನಿತಂಬಿನಿ-ಬಾಳೆದಿಂಡು ತೋಳಿನಿ-ಬಿಳಿಯ ಗಾಜು ಕಾಮಿನಿ-ಹೈ ಹೀಲ್ಡು
ಬೂಡ್ಸಿನಿ-ಓಹೋ!! “ಬೆಟ್ಟ-My dear Betty....ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಲಿ?”

—ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದ ಮಂಕ. ಮಡೆಯನಿಗೆ ಗಾಭರಿಯಾಯಿತು. ಈ
ಮಂಕ ಏನು ಅಜಾತುರ್ಯದ ಮಾತಾಡುವನೋ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನನ್ನು
ಚಿವುಟಿದ. ಮಂಕನಿಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೇಷ್ಠಗೆ ವಿಂಕುಮಾಡಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ
ಬಂತು.

“ಏನುಬೇಕಿತ್ತು ? ನೀರೆ-ಬೀರೆ ?”—ಬೆಟ್ಟ.

“ನೀರೇ....ಬಾರೇ”-ಎಂದೆಂದುಬಿಟ್ಟ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ. ಬೆಟ್ಟ ಕೇಳಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೀ
ಷಲ್ಲಿ ಇವ ಹೇಳಿದ್ದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ. ಆಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತೀಡುತ್ತಿದ್ದ
ಳೇನೋ-ಆದರೆ ಮಂಕನ ಮಾತು ತಿಳಿಯದೆ ಆಕೆ-ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಏನು
ಬೇಕೆಂದಳು.

“ ಲಂಡನ್ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಲುಪುವುದು ? ”-ಮಂಕ.

“ ಡಸೆಲ್‌ಡಾರ್ಫ್ ಇನ್ನೇನು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ-ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಗಂಟೆ-ಆಮೇಲೆ ಲಂಡನ್ ದಾರಿಯೇ-ಸಂಜೆ 5-30ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವೆವು ”

“ ಲಂಡನ್....ಬೆಟ್ಟ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ನೀನು ಬರಬಹುದೆ ? ”

—ಎಂದು ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೊಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನ ತುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ.

ಆಕೆ “ ಹಹ್ಹ....ನನಗೆಲ್ಲಿ ಪುರುಸೊತ್ತು ”-ಎಂದಳು.

“ ಬೇಕೆಂದರೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಬರುತ್ತದೆ.”

“ ಇಲ್ಲದ ಪುರುಸೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ ?....”

“ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟ ”

“ ಯಾತಕ್ಕೆ- ನಮ್ಮ ಮನೆಗೇ ಬರುತ್ತೀರೇದು ? ”

“—ಯಾಕೆ ಬರಬಾರದು ? ”

—ಎಂದಾಗ ಆಕೆ ಕಾಕಡಾ ಹೂವಿನಂತೆ ಒಣನಗೆ ನಕ್ಕಳು. ಮಂಕ ತನಗೂ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಂಗಳತಿ ಸಿಕ್ಕಳು-ಈ ಮಡೆಯ ಮುಠಾಳರು ತನ್ನ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರಿ-ಹೊ! ಬೆಟ್ಟಯ ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮುಂದೆ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೇಮ ಕುರುಡು-ಈ ಬೆಟ್ಟಯೂ ಕುರುಡಾಗಿರಬಹುದೆ! ದಂ-ಹಿಡಿದು ಮದುವೆ! ಹನಿಮೂನ್....ಎನೇನೋ ಯೋಚನೆ ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಕೌನಂತೆ ತಿರುಗಿತು ಮಂಕನ ಮನಸ್ಸು.

“ ನಂ. 13 ಚೆಲ್ಸಾರೋಡ್ ಲಂಡನ್ 34....ಇದೇ ನನ್ನ ವಿಳಾಸ....ನೀವು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬನ್ನಿ ”

“ ಹೌದೆ ! ಭೆಟ್ಟ ನಾನು ಧನ್ಯ....ನಾನು ಖಂಡಿತ ಬರುವೆ....ನೀನು ಡ್ಯೂಡಿ ಮೇಲೆ ಹೋದಾಗ ಮನೆಗೆ ಬೀಗವೆ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವಾಗ ಇರ್ತಿಯಾ ? ”

“ ಬೀಗ ಯಾತಕ್ಕೆ-ನನ್ನ ಗಂಡ ಇರ್ತಾರೆ ” ಎಂದು ಗಗನಸಖಿ ಬೆಟ್ಟ-ಅಂದಾಗ ಮಂಕ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದ.

ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಬೆಟ್ಟಯನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸೇಬಿಟ್ಟ ಈ ಮಂಕ, ಎಂದು ತಿಳಿದ ಮಡ್ಡಿಗೆ ನಗು ತಡೆಯದಾಗದೆ ಅಲೆ ಅಲೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ನಗುವಿನ ನರಸೆಯನ್ನು

ಪ್ಲೇನು ತುಂಬಾ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು. ಬೆಟ್ಟಗೂ ಫಗು ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಂಕನ ಮೂರ್ಖಬಯಕೆ ನಿರಾಶೆಯ ರೂಪರಾಶಿ ಆದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮದ್ದು ಬೀರೇ ಎಂದು ಬಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟ ರತಿಯಂತೆ ನಗುತ್ತಾ ಕೈಲಿದ್ದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಈ ಮಂಕನ ತಲೆಗೆ ತಟ್ಟಿ, ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಬೀರಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ಟೆನ್ನನ್ನೂ ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಲೋಟಾವನ್ನು ತಂದು ಮಂಕನ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಸ್ನೇಹಿತರ ನಗು-ಅದಿಷ್ಟನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೀರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಗುರು ಗಾಂಪರು-ದೊರೆಸಾನಿ ಅದೇನು ಮಾತು ಮಾತು ಮಾತು ಅಬ್ಬಬ್ಬ-ಯಾವುದೋ ಜನ್ಮದ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದಿರಬೇಕು ಇವರು ಅನ್ನುವ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಗಲಾಟೆಯ ನಡುವೆ “fasten your belt”-ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬಂತು-“ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯ ಡೊಸೆಲ್‌ಡಾರ್ಫ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವರಿದ್ದೇವೆ-ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟು ಚುಟ್ಟು ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಡಿ-ಡೊಸೆಲ್‌ಡಾರ್ಫಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು-” ಎಂದು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಳು.

ಎಲ್ಲರೂ ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು. ಹಿಟ್ಟರನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ನಡೆದ ರಾಜ್ಯ ಯುದ್ಧದ ರಕ್ತ ಕಲೆಯ ಕೆಂಪನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹಸಿರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನೇರವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು-ನದಿ-ಅದರ ಮೇಲಿನ ದೋಣಿಗಳು-ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲಿಟ್ಟ ಕಾರುಗಳು-ಲಾರಿಗಳು-ಬಹಳ ಬಿರುಸಿನ ಓಡಾಟದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡವು.

“ಮಂಕ ಅದೇನು ನೀನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದು?”

“ಯಾವುದು ಗುರುಗಳೇ” ತೊದಲಿದ್ದ ಮಂಕ, ಬೀರಿನ ಅಮಲಲ್ಲಿ.

“ಅದೇ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ ವಿಚಾರ”

“ಗುರುಗಳೇ ನೀವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಂತೆ-ಆಧುನಿಕ ಹಿಟ್ಟರೇ ನನ್ನ ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲಿ ಹುಯ್ದರೆ ಮೇಲು”

“ಯಾಕೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಸರ”

“ಆ ಬೇಸರ ದೊರೆಸಾನಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥವಾದೀತು”-ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮನಸ್ಸು-ಆದರೆ “ಈ ನಶ್ವರವಾದ ಶರೀರ ಎಲ್ಲಿದ್ರೇನು ಗುರುಗಳೇ”-ಎಂದ ಮಂಕ. ಮತ್ತೆ ಅವನನ್ನೇಳಿದ “ರಷ್ಯನ್ನರು-ಜರ್ಮನ್ನರು-ಫ್ರೆಂಚರು-ಇಂಗ್ಲೀಷರು-ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಜರ್ಮನಿಗೆ ವೀಸಾಯಾಕೆ-ಸಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಯಾಕೆ?-

ಯಾರಾದರೂ ಬರಲಿ-ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಈ ಜನ ಎಲ್ಲರ ಓಡಾಟಕ್ಕೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ....”

—ವಿಮಾನದ ಎತ್ತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿತು. ಅಗಲವಾದ ಇಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಕಂಡವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಥಸ್ಸಕ್ ಎಂದು ವಿಮಾನದ ಗಾಲಿಗಳು ನೆಲ ತಗುಲಿದ ರಭಸ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಥಸ್ಸಕ್ ಎಂದು ನೇರವಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಓಡಿ ಇಳಿನೆಲದ ತುತ್ತ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಭವ್ಯ ಭವನದ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಹೊರಗೆ ಅಷ್ಟು ಚಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ದೊರೆಸಾನಿ-ಗುರುಗಳು, ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ರೆಸ್ಟೋರಾಂಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಮಂಕ-ಮಡೆಯ-ಮಡಿ -ಮುಠಾಳ-ಮರುಳರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಇಳಿದು ಖಾನಾಗಳಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಏರೋಡ್ರೊಮ್ ಖಾನಾವಳಿಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಡೊಸಲ್ ಡಾರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹೆಣಮಕ್ಕಳು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಮಂಕ ಒಂದು ಲೋಟಾ ಮಜಿಗೆ ಕೇಳಿದ. ಅವರು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ ಕೊಟ್ಟರು-ಅದನ್ನು ಸೋಡಾ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕುಡಿದ. ಮರುಳ ಹಾಗೇ ಒಳಗೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಾಡಿದ. ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಟಗೆ ಸಾಮಾನು-ಕ್ಯಾಮೆರಾ-ರಾಗಮಾಲಿಕೆ ವಾಚು - ಕತ್ತಿ - ಕಠಾರಿ - ಕಾಗದದಹೂವು - ಪೆನ್ನುಗಳು - ಸೊಗಸಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದವು. “ ನಮ್ಮೂರ ರೂಪಾಯಿ ನೆಡಿತ್ಯೆತಾ ”-ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಯಾವುದು ನಿಮ್ಮ-”-ಎಂದಳು ಆ ಮಾರುವಾಕೆ.

“ ಚಿತ್ರದೂರ್ಗಾ-ಅನೇಗೊಂದಿ ಗ್ರಾಮದ-ತುಂಬೀ ಕೆರೆಯವನು ನಾನು-ಅದು ಮೈಸೂರ ದೇಶದ-ಇಂಡಿಯಾದ ಒಂದು ದೇಶ-ಅದೇ ಇಂಡಿಯಾ ಏಶ್ಯಾದಲ್ಲಿದೆಯಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ...ಹೂಂ ಏಶ್ಯಾ ಈ ಭೂಮೀಲೇ ಇರೋದು-ಚಂದ್ರಗ್ರಹ-ಬುಧಗ್ರಹ ದೊಳಗಿಲ್ಲ-ನಾನು ಶನಿಗ್ರಹದ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರ್ತು-ಭೂಮಂಡಲದ ಭಂಡರೇ ನಾವು ”-ಎಂದು ಮರುಳ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದ.

“ ಇಂಡಿಯಾದ ರೂಪಾಯಿಗೆ-ಜರ್ಮನಿಯ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ದೊರಕತ್ತೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕೂ ಇಲ್ಲಿದೆ-ಬೇಡವೇ ರೂಪಾಯಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತೆ ”-ಎಂದಾಗ ಮರುಳ ಹ್ಯಾಟಿನ ಒಳಗಿನ ಚರ್ಮದ ಪಟ್ಟಿಯ ಪದರಿಂದ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ತೆಗೆದು ಎರಡು ಜರ್ಮನ್ ಕಲ್ಬರ್ಡ್ ಜಡೇಬಿಲ್ಲೆ-ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಗಡಿಯಾರ (ಗಂಗಪ್ಪನಿಗೆ) ಒಂದು ರಾಗ ಮಾಲಿಕೆ ಕೊಂಡ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಫಡಚ ಆಯ್ತು.

ಇವನ್ನು ಕೊಂಡು ಇತರ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ತಿಳಿಸಲು ಬಂದಾಗ ದೊರೆಸಾನಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವರಮೇಶ್ವರನಂತೆ ಕುಳಿತ ಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಬೀರನ್ನು ನೀರಂತೆ ಹೀರುತ್ತಾ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು-ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತೂ ಇದ್ದರು.

“ ಜರ್ಮನರು ಅಥರ್ವಣ ವೇದಾ ಕದ್ದು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಇದೆ-ಸಕಲವೂ ಇದೆ. ಯಂತ್ರ-ಈ ಏರೇಷ್ಟೇನು-ರೈಲು ಬಿಡೋದು-ಹಡಗು ನುಂಗೋದು-ಹೆಚ್ಚೇಕೆ-ಇವತ್ತು ಜರ್ಮನಿ ರಾಕೆಟ್ಟು ಗಗನಗೋಳಗಳನ್ನು ತೂರಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಥರ್ವಣ ವೇದವೇ ಕಾರಣ. ”

“ ಗುರುಗಳೇ-ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಥರ್ವಣವೇದದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲವೇ-ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮವರೂ ಈ ಯಂತ್ರ ಹಾರೇಷ್ಟೇನು-ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಬಾರದೇ ”

“ ಇದ್ದಿದ್ದು ಒಂದೇ ಕಾಪಿ-ಮೂಲಪುರುಷ-ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದ ಈ ವೇದಾನ್ವ ಗಣಪತಿ ಬರೀಲಿಲ್ಲೇ-ಆ ಗಣಪತಿ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಅದರ ಹತ್ತಿರದ ಮಂಗಳನೂರಿಗೇ ನೋಡಲು ಈ ಜರ್ಮನಿಯರು ಬಂದದಲ್ಲದೆ-ಗಣಪಯ್ಯನ ಹತ್ರ ವೇದ ಕಿತ್ಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಕಂಚಿಕೆತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ್ದು. ”

“ ಅಂತೂ ನಮ್ಮ ಅಥರ್ವಣ ವೇದ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಈ ಹಿಟ್ಟರ ಇಷ್ಟು ರೋಪು ಆಕ್ತಿದ್ದೆ ?-ಗುರುಗಳೇ ನಾವೇ ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.... ”

“ ಯುದ್ಧದ ಮಾತಲ್ಲೊ-ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಬರೆದ ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಇದೇನ್ನೋಕೆ ಹೇಳಿದೆ. ”

“ ಅದನ್ನ ವಾಪಸ್ಸು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದೆ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಯಾಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ? ”-ಮಡ್ಡಿ.

“ ಛಿ ಛಿ ಕದೀಬಾರದು....ಬೇಕಾದ್ರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವೇದವನ್ನು ನಾವು ಬರೆಯೋಣ ”

“ ಯಾವಾಗ ಸಾರ್ ”

“ ಈಗ ಮಾಡ್ತೀರೋ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಕೋಶ ಅದ ನಂತರ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ್ಲೇ ಬರೆಸೋಣ ”

“ ಈ ದೊಡ್ಡ ಜರ್ಮನಿಯ ಇಂಥಾ ಭಾರೀ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಥರ್ವಣ ವೇದವೇ ಕಾರಣ ಅಂದ್ರೆ ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಸಾರ್ ”-ಎಂದ ಮುಠಾಳ.

“ ದೊರೆಸಾನಿ ಆಣೆ-ಅಥರ್ವಣವೇದ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ”

—ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಅವಳ ದಪ್ಪ ತೋಳು ಸವರಿದರು. ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲಾ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟರು.

ಬಿಟ್ಟ ಬಂದು “ ನಡೀರಿ ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ಹೊರಡುವ ”-ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು.

ಅಥರ್ವಣ ವೇದ ಕದ್ದು ತಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ “ ಧೂ ” ಎಂದು ಉಗುಳಲು ಮಡೆಯ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿದ “ ಉಗಳಬಾರದು ” ಎಂದಿದ್ದ ಬೋರ್ಡು ನೋಡಿ-ಅದರ ಬದಿಗೆನಿಂದ ಎತ್ತರದ ಮಿಲಿಟರಿ ಪೊಲಿಸನ್ನ ನೋಡಿ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ.

ಗಾಂವರ ಗುಂಪು “ ಗಾಂವರ್-ದೊರ್ಸಾನಿಕೆ ಜೈ ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಮತ್ತೆ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಕ್ಕರು.

ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ fasten the Belt ಆಗಿ ಲಂಡನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತೇಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಗಾಂವರೊಡೆಯರು ಶಿಷ್ಯರ ಸಮೇತ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಡಲ್ ಗಾಲುವೆ ಯನ್ನ ಕಂಡು ಕಾವೇರಿಯನ್ನ ಕಂಡಂತೆ ಕೈ ಮುಗಿದರು.

ಒಂದು ವರಸೆ ನಿದ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ ಲಂಡನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರು ತ್ತಿತ್ತು ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿ.

—ದಾಕರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ರೇಗ್ತೀರಿ ಅಂದ್ರೆ.

ಗಿಡ ಬೀಜದ ಇದ್ರೆ, ಕರಕಾರಣ ಕೊಂಡು ಕಂಡ್ರೆ ಅಯಿತು.

ಕೊರವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು

(ಕಾನ್ಪುರದ ಟಿಪ್ಪಣಿ)

ಚಂಡನು ತಡೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ರನ್ನಿನ ರಾಶಿ ಬೆಳೆಯುವುದೇನಯ್ಯ ? ಘಂಟೆ ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ವಿಕೆಟಿನ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೇನು ಬಂತು ? ರನ್ನಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಆಡುವವರಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿದರೂ ನೋಡುವವರಿಗೆ ಬಲು ಕಷ್ಟ ಬಲು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಕಾನ್ಪುರದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಹೈದ ಕೊರಗುವುದ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ರಿಜಲ್ಟೇ ಇಲ್ಲದ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಥದಯ್ಯ ? ರಿಜಲ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಸಕಲ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ರಿಜಲ್ಟೇ ಟಿಪ್ಪಣಿನ ನಿಜ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಯ್ಯ ! ಡ್ರಾ ಎಂಬುದು ಸಲ್ಲದಯ್ಯ—ಬೀಯೆಸ್ಸಿ ಯಲಿ ಮೂರು ಸಲ ಡುಮುಕಿ ರಿಸಲ್ವ ಪಡೆದ ಹೈದ ಇಂತು ಗೊಣಗುವುದ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ವಿಕೆಟ್ಟು ಹಾರದೆ, ಕ್ಯಾಚು ಹಿಡಿಯದೆ, LBW ಆಗದೆ ಔಟಂತೂ ಆಗಲಾ. ರೆವಯ್ಯ ಗಿಟ್ಟಿದಷ್ಟು ರನ್ನು ಸಾಕಯ್ಯ ಫಜಲ, ಹುಸೇನ, ನಸೀಮ ಹಸೀಬಾದಿ ಗಳಿಗೆ ಅಂಜಲೇಕಯ್ಯ ಎನುತ ಜಯಸಿಂಹಾದಿಗಳು ಫಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ನಿಂತುದ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಎಲ್ಲರೂ ವೀರರು ! ಎಲ್ಲರೂ ಧೀರರು ! ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಮಥರು ! ನೆಲಕಚ್ಚಿ ನಿಲುವುದರಲಿ ಕಾಣಬಹುದಯ್ಯ ಓಟಗಳ ಟೋಟಲಲ್ಲಿ, ಕಾಲದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣ ಬಾರದಯ್ಯ. ಆದರೂ ಐದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ದರೂ ಆಡಿ ಮುಗಿಸಿದವರೂ ಧೀರರೇ ಎಂದು ಮೂಗೇರಿಸುವ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಕಸುವುಳ್ಳವರು ಬ್ರಿಸ್ಟೇನಿನಲ್ಲಿ ದಿನಪೊಂದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂರು ನಾನೂರು ರನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ಪೇರಿಸಲಿ. ನಾವೇನು ಮಾಡುವೆವು, ಬಡವರಯ್ಯ ಅವರು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆರಡು ರನ್ನು ಬಾರಿಸಲಿ. ನನುಗೋ ಘಂಟೆಗೆ ಮೂವತ್ತಾದರೆ ದೊಡ್ಡದಯ್ಯ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರೈವತ್ತು ನೂರೈಪ್ಪತ್ತೇ ನಮಗೆ ಕ್ಲೇಮವಯ್ಯ ಐದು ದಿನ ಬಿಡದೆ ಆಡುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಯ್ಯ ಎಂದು ಕೆಣಕಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಅಂಜುಬುರುಕುತನವನೊದ್ದು ಬ್ಯಾಟ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿ ಹೊಡೆಯಿರೋ ; ಹೊತ್ತು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಬಾಂಸಿರೋ ಬಲವಾಗಿ ಪೇರಿಸಿರೋ ರನ್ನುಗಳ ; ಸ್ವಂಪು ರಿತ್ತಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮನಾರು ಕೇಳುವರು ಎಂದು ಬ್ಯಾಟು ಹಿಡಿದರಿಯದ

ಮುಡುಕನೊಬ್ಬ ಎಗರಾಡಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡೆನಂತೆ ಕಾನ್ಪುರದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಕತೆಯ ಕೇಳಿದನಂತೆ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ದೇವಲೋಕ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣರೋ ಕ್ರಿಕೆಟಾಟದೊಳು ಘಂಟೆಗೆಂಬತ್ತು ರನ್ನುಗಳ, ಓವರಿಗೆರಡು ಬಾಂಡರಿಗಳ ಕಾಣುತ್ತ ಕಳ್ಳೆಕಾಯಿ ಸುಲಿಯುವುದೇ ದೇವಲೋಕ. ಒಂದಾದರ ಮೇಲೊಂದು ಓವರುಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ಯೆಯರು (ಮೈಡನ್ನು) ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮಿನಿಟುಗಳಿಗೂ ಸ್ಕೋರ್ ಬೋರ್ಡಿನಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಿಲ್ಲ (ಅಂಥ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ನಮ್ಮದೇ ಆದರೂ) ನರಕವಯ್ಯ ಎಂದು ಚಟ್ಟಳ್ಳಿ ಟೀಮಿನ ಸ್ಕಿಪರ್ ಕ್ಯಾತಪ್ಪ ಘೋಷಿಸಿದುದ ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ನಾವೊಂದ ನೆನೆದರೆ ದೈವ ತಾನೊಂದು ನೆನೆವುದು ಕೊನೆಗಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಯಿಲ್ಲ, ವಿನ್ನಿಗೇ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಪಾಕ ವಿಕೆಟುಗಳ ಪಟಪಟನೆ ಉರುಳಿಸುವನೆಂದರೆ ಕಾನಪುರ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲವೆನುತ್ತ ಬರ್ತಿ ಮತಾಯಸರು ಬಿಡದೆ ಬಾರಿಸತೊಡ ಗಿದುದ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

ಎನ್ನ ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ಸೊನ್ನೆಯ ಮಾಡಿದರಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಹೊಗಳಿಕೆಯೇ ಎನ್ನ ಸೆಂಚುರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಚಕಾರ ತಂದಿತಯ್ಯ ಬೀಸಿ ಬಡದು ಸ್ಕೋರುಗಳ ರಾಶಿಯ ನೊಡ್ಡುವೆನೆಂದು ಬ್ಯಾಟು ಹಿಡಿದು ಬಂದರೆ ಗಳಿಗೆಯೊಳಗೆ ಪೆವಿಲಿಯನ್ ಕಾಣೆಸು ವರಯ್ಯ ಎಂಥ ಜೋದ್ಯವಿದೆಂದು ಹನಿಫನೋ ಬೇಗನೋ ಬೆರಳು ಕಚ್ಚುವುದ ಕಂಡು ಕನಸಿನಲಿ ಬೆರಗಾದ ನಮ್ಮ ಕೊರವೇಶ್ವರ.

— ರಾಮಿ.

“ಏನಮ್ಮಾ, ಹಬ್ಬಕೇಂತ ಮಗು ಕೊಯಮತ್ತೂರಿಂದ ನೂರರ ನೋಟು ಕಳಿಸ್ತೆ ಅದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಚಲ್ಲೇನೆ ಸಿಗುಲ್ಲ.....”

ಧ್ರುವರಾಯ

ಧ್ರುವರಾಯನು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಬರೆಯೋಕೆ ಐಸ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಲ್ಲವೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು?

ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ ಗದುಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುಡಿಯ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ದಿನಾ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕಂಬಕ್ಕೊರಗಿಕೊಂಡು ಮಡಿಪಂಚೆ ಒಣಗುವವರೆಗೆ ಪದ್ಯ ರಚಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಕುವೆಂಪು ಹ್ಯಾಮ್ಲಿನ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೋಗಿದ್ದರು? ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲೇ ತುಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೋ ಕೂತು ಬೊಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿ (ಇಲಿ)ಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಂದರಿಜೋಗಿಯನ್ನು ಭೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಬೀಯಂತ್ರಿಯವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೂ ಹೋಗದೇ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ-ಮೈಸೂರಲ್ಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಡೀವಿಜೀಯವರು ದೊಡ್ಡದೊಂದು (ಬಾಳೆ?) ಎಲೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ('ತಾನೆಲೆಯ ಪಿಂತಿರ್ದು') ವನಸುಮ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇಂಥವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದ ಕಡೆಯೇ ಪದ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ, ಈ ಧ್ರುವರಾಯ ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಬರೆಯಲಿದ್ದಾನೆಂದರೆ ಏನನ್ನೋಣ?... 'ಆತ'—'ಆತನ' ಹೆಸರೇನಪ್ಪಾ? ಐಸ್ಲೆಂಡಿನ ಕವಿ ಒಬ್ಬತ ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲ? ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರನ್ನು ಓದಿ ಐಸ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗೇ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡನಂತೆ ಧ್ರುವರಾಯ.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಐಸ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಸಲು ಒಂದು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಧ್ರುವರಾಯ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಆ ದಿನವೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡನಂತೆ ಅವನು ಹಾಕಿದ್ದೇ ಮೊದಲ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೇ ಕರೆ ಬಂತಂತೆ. ಹೋದ, ಡೆಲ್ಲಿಗೆ. ಐಸ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಮಿಟಿಗೆ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೇಳಿದರಂತೆ.

“ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಧ್ರುವರಾಯರು ಎಂತಲೋ ? ”

“ ಹೌದು.”

“ ವಯಸ್ಸು ? ”

“ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು.”

“ ಏನು ಓದಿದ್ದೀರಿ ? ”

“ ಬಿ.ಎ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿದೆ.”

“ ನೀವು ಏನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವಿರಿ ? ”

“ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ, ಐಸ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಚಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು ಎಂದೂ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ ! ”

“ ಈ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ”

“ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕವಿ ನಾರಣಪ್ಪ ಎಂಬಾತ ಗದುಗು ಎಂಬ ಊರಲ್ಲಿದ್ದರು. ” ಎಂದು ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪನು ಒದ್ದೆ ಮಡಿ ಪಂಚೆಯುಟ್ಟು ಪದ್ಯ ಬರೆದ ವಿಷಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದನಂತೆ.

“ ಐಸ್ಲೆಂಡಿನ ಚಳಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದೆಂದು ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇದೆ ! ” ಎಂದು ನುಡಿದೇಬಿಟ್ಟನಂತೆ.

ಕಮಿಟಿಯೇರ್ವರೂ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡರಂತೆ ; ಯೋಚಿಸಿದ ರಂತೆ.

ಐಸ್ಲೆಂಡಿನಾತ ಕೇಳಿದನಂತೆ :

“ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಧ್ರುವರಾವ್ ? ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ? ”

“ ಧ್ರುವ ಎಂದರೆ ಮೇರು. ಉತ್ತರಧ್ರುವ, ದಕ್ಷಿಣಧ್ರುವ, ಎನ್ನುವಂತೆ ಎರಡಿದೆ. ಉತ್ತರಧ್ರುವದ ಹತ್ತಿರ ಐಸ್ಲೆಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿ Pole-Star ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ ಎಂದು ಬಲ್ಲೆ. ಪೋಲ್‌ಸ್ಟಾರನ್ನು ನಾವು ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ ಎಂತ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರೂ ಅದೇ ! ಆ ನಕ್ಷತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ನನ್ನ ಪದ್ಯ ರಚನೆ ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ! ” ಎಂದಂದುಬಿಟ್ಟನಂತೆ ಧ್ರುವರಾಯ.

ಐಸ್ಲೆಂಡಿನಾತ ಕಮಿಟಿಯ ಸಹ-ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀಪ್ರಸಾದ್ ಆರ್ಯ ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನಂತೆ.

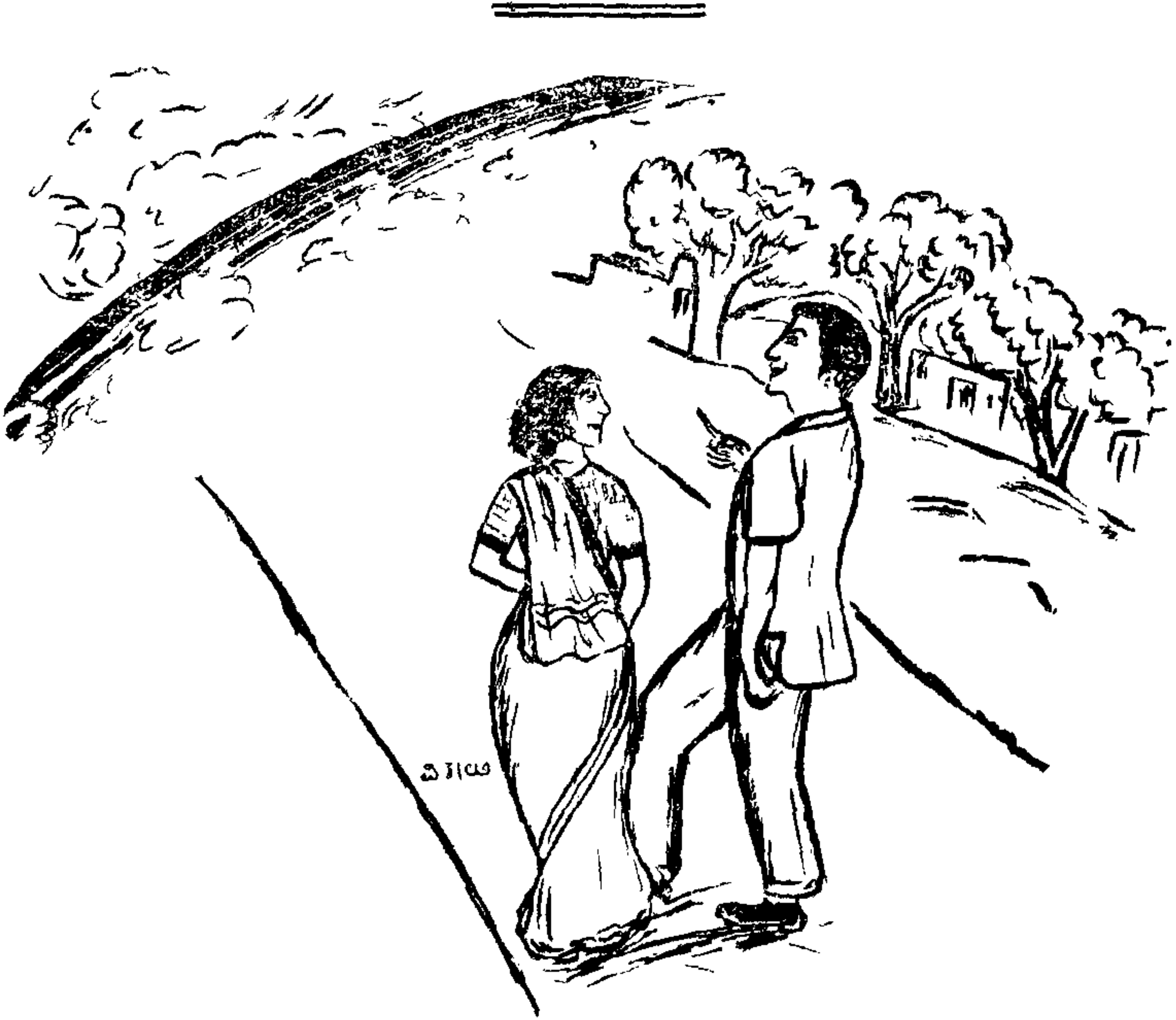
“ ಈ ಧ್ರುವರಾವ್‌ನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈತನಿಗೆ ನಮ್ಮ ರೈಕ್ಯಾವಿಕ್ (Reykjavik) ನೋಡುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿದೆ ! ಈತನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದಂದು ಧ್ರುವರಾಯನ ಕೈ ಕುಲುಕಿದರಂತೆ.

ಧ್ರುವರಾಯ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಡೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ವಾಪಸು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ. ಪ್ಯಾಸ್‌ಪೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ, ರನ್ನ ಪಂಪ, ಕುವೆಂಪು, ಇವರ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಚ. ವಾಸುದೇವಯ್ಯನವರ ಬಾಲಭೋಧೆ, ಇನ್ನೂ ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಐಸ್ಟೆಂಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟುವಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಐಸ್ಟೆಂಡಿನ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಊಟಗಳಿವೆ ಎಂದು ಭೂವಿವರಣೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಧ್ರುವರಾಯನು ಬರೆಯಲಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರು; ಅವು ಬರುವುವು, ಮೇರು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರುವುವು !

ತಾಯ್ನುಡಿಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತಾಯ್ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಬರೆಯಬೇಕು? ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರೆಯಕೂಡದೇನು?.....ಡೆಹರಾಡೂನಿನಿಂದ ಕೂಡ ಬರೆಯಕೂಡದೇನು?.....

— ಡೂನು

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಕೇಕೇ ಹಾಕ್ತೀರಲ್ಲ ಅಂಥ ಬಾರ್ಡರಿನ ಸೀರೆ ತನ್ನ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ತಂಗಲೆಸ್ವಾಯಿತು ಹೇಳಲೆಂತನೇ...”

ತ್ಯಾಗಿ

—: 0 :—

ಹಸಿವು ಹಸಿವೆಂದೊದರಿತೆನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ
ಹಸನಾದ ಹೊಟ್ಟೆಲಿರೆ ಭಯವೇಕೆ
ಎನ್ನು ತದಕಭಯ ಕೊಟ್ಟೆ

ಒಳಹೊಕ್ಕ ಬಹು ಬೇಗ, ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೂತಾಗ,
ತೆಳುವಾದ ನೊಣವೊಂದು ವಿನಯದಲಿ
ಬಳಿ ಸಾರಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಿತೇನುಬೇಕೆಂದು ?

ನೀನಾರು ಓ ಪ್ರಾಣಿ? ಏನಾದನಾ ಮಾಣಿ ?
ಎನ್ನು ತಲಿ ನಾ ಕೇಳಿ ನಯದಿಂದ ಪೇಳಿತದು
“ ಜನರ ಅಸೆಯ ಹರಿಪ ತ್ಯಾಗಮೂರ್ತಿಯು ನಾನು ”

“ ಹತ್ತು ಜನಗಳ ಒಳಿತು ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಗುರಿಯು
ಮತ್ತಾವ ಫಲದಾಸೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ಮಾಡುವೆನು
ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಿಮಗಾಗಿ ಈ ಜೀವ ಬಲಿಯೆ

ಕಾಫಿ ತಾಪವ ನಾನು ನಿಮಗಾಗಿ ಸಹಿಸುವೆನು
ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲ ತಿಂಡಿಗಳ ಬಳಸುವೆನು
ಒಪ್ಪಿಸುವೆನೀ ಪ್ರಾಣ ಭಾತು ದೋಸೆಗಳೊಳಗೆ

ಸಾರು ಸಾಂಬಾರ್ ಪಲ್ಯ ಎಲ್ಲ ಬೇಳೆಯ ಚಟ್ಟಿ
ನೀರಾದ ಮಜ್ಜೆಗೆಯ ಒಡೆತನವು ನನಗಿಲ್ಲ
ಅದಕೆಲ್ಲ ಬಲಿರಾಜ ನಮ್ಮಣ್ಣ ಜಿರಳೆರಾಯ

ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಯಾರಿಹರು ಈ ತೆರದ ತ್ಯಾಗಿಗಳು ?
ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳಿರುವ ನೀವೆಲ್ಲ ಭೋಗಿಗಳು
ನಿಮ್ಮೊಡಲ ಅಳಲಿಂಗಿ ನಾವು ಭಾಗಿಗಳು ”

ಶಿರಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದೆನು ಮನಸಾರೆ ವಂದಿಸುತ
ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪೇಳಿದೆನು ಧನ್ಯ ನೀನೆನುತ
ಅರಿವಾಗಲೀ ತ್ಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನವಗೆನುತ.

—“ ಆರಾಮ ”

ಅ. ಕ. ವಿ. ಪ್ರೇ. ಪ

(ಪ್ರೇಮದ ಸಪ್ತ ಭಂಗಿ)

೧

ಅ. ಕ. ವಿ. ಪ್ರೇ. ಪದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ಕನಸಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆಗ ನಡೆದದ್ದೇನು? ಬರೀ ದೊಂಬಿ. ಟೌನ್‌ಸೆಂಡ್, ಸ್ಟೆವೆರ್ಸ್, ಗ್ರ್ಯಾಂಜರ್, ಆಲಿ ವಿಯರ್, ಸುರೈಯಾ, ಎಂದು ಎನೇನೋ ಗುಸು ಗುಸು ಆಯಿತು. ದೆಹಲಿಯಿಂದ ವಿಮಾನವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಯಾರೋ 'ನೆಹರೂ ಬಂದರೇ' ಎಂದರು. ಗೊಂದಲ ಹೆಚ್ಚಿತೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೊಂದು ಮಥಿತಾರ್ಥವೂ ಹೊರ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸವಾ ನಂತರ 'No hopes for a Galloping world' ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಂದೇಶ ನೀಡಿದ್ದರು.

ಮದರಾಸನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಮಳೆ ಗಾಳಿಯ ಸೆರಗಿನ ಅಂಚು ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿಗೂ ಬಡಿದಿದ್ದರೂ, ಮಾಗಿಯೆ ಬಿಸಿಲು ಇದೀಗ ಕೂರ್ದಾಗಿದೆ. ರಾಧೆ ಮತ್ತಿತರರ ಪ್ರೇಮದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಲಿಸಿದ ಶರದೃತು, ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. Immortal Love'affairs ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ಬರೀ Immoral Love affairs ಎಂಬ ನಗ್ನಸತ್ಯ ಎದೆಯನ್ನು ಚೂರಿಯಂತೆ ಇರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಏಕಾಯುಗ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಕೆನ್ನೆಡೀ ಕಾಲ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಟೆಬೆಟ್, ಬುಡಾವೆಸ್ಟ್, ಷಾರ್ಪ್‌ವಿಲೆ, ಆಲ್ಜೀರಿಯಾ, ಕಸಾಯಿ, ಹೆಣಗಳು ಕೊಳೆತು ಅಳುವವರಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಅವಲಂಬನಾ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರೇತಾಟ್ಟಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ವೋದಯ ಚಳುವಳಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಶ್ವೀಲ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ, ಸಿನಿಮಾ ಗೀತೆ, ನಾಯಿಗಳ ಬೊಗಳಾಟವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.. ಈಗ ಹೃದಯ ಪ್ರಾಂತ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ, ಕಟೀತಟ ಜಾನು ಜಂಘೆಗಳ ಮೂಗು ಬೆಳೆದಾಗ, ಪ್ರೇಮ! ಹಹಹಹಹ.

ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಪೇಟೆಯ ತುಂಬ ಸೇಂಗಾ ಗಾಡಿಗಳ ಖಟಖಟ ನಿನಾದ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಗಾಡಿಗಳು, ಕತ್ತಿಗಳು, ಬಿಟ್ಟ ದನಗಳು, ಮತ್ತು ಜನಗಳ ಪ್ರವಾಹ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹರಿದಿತ್ತು. ಚರಂಡಿ, ಧೂಳು, ಸೆಗಣೆಗಳ

ನಾಸನೆ, ಮೂಡ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಕಣ್ಣು ನ್ನರೆ ಮುಚ್ಚಿ, ತುಟುಕು ನಡುವೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೆಕ್ರೆಸಿ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಆ ಗುಂಪಿನ ನಡುವೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವನೊಬ್ಬ ನನ್ನು ಕಂಡು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಹೇಯ್! ತಥಾಗತ, ನಿಲ್ಲು!' ಎಂದೆ. 'ಈ ಕಳ್ಳತನದ ತಿರುಗಾಟವೇಕೆ? ಪ್ರೇಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತೇ? ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರೇತಗಳು ಯಾವ ಕಣಿಗಲು ಹೂಗಳ ಗೊಬ್ಬರವಾದವು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

ತಥಾಗತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು 'ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ನನ್ನ ಸಮೀಕ್ಷೆ! ಪುಡಿ ಚಿಲೈ ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದ. ಅವನು ಇಷ್ಟು ದಿನ 'ಕಾಂಕ್ರೇಟ್ ಬೀಂ ಎಂಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಅನ್ಯಾಲಿಸಿಸ್' ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.'

'ಶುದ್ಧ ಮುಠಾಳ! ಹೃದಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು' ಎಂದೆ.

ತಥಾಗತನೆಂದ: 'ಇದೀಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಲಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಉಪಗ್ರಹ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾಡಲಿದ್ದಾನಂತೆ.'

'How Silly!' ಎಂದೆ. 'ತಾನೇ ಪ್ರೇಮಗ್ರಹ ಪೀಡಿತನಾಗಿರುವುದು ಬಿಟ್ಟು?'

'ಅವನೇನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಸೂರ್ಯ....'

'ಪ್ರೇಮ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲ ತಥಾಗತ. ಪ್ರೇಮತಾರೆ....'

'ಸೂರ್ಯನೂ ಒಂದು ತಾರೆಯಲ್ಲವೇ ಗೆಳೆಯಾ?'

'Yes, you Stand Corrected. ಮುಂದೆ?'

'ಅವನ ಪ್ರೇಮ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಹೃದಯಗ್ರಹ, ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಹೃದಯವೆಂಬ ಗುರುಗ್ರಹದ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಸಾವಿರಾರು ಜೂರುಗಳಾಗಿ ಎಂದರೆ ತುಕಡಾಗಳಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಪರಿಭ್ರಮಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವನು ಅದರ ನಿರ್ದಯತೆಯನ್ನು ಮರೆಯಲು ವಿಜ್ಞಾನದ ಮರೆ ಹೊಕ್ಕಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ?'

ಓಹೋ ತಿಳಿಯಿತು. ಪುಡಿ ಚಿಲೈಯ ಹೃದಯ Asteroids ಥೀಂ ಅನುಸರಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ನೀನು ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯತನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದೆ! ಆದರೆ ತಥಾಗತ, ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆವರೆಗೂ ನಾನು ಪ್ರೇಮ ಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಎಲವೋ ನಿರ್ದಯಿ, ಸಂಗಡಿಲ್, ನಿನಗದು ಫ್ಲೂಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆಯ ನಡು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನವಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮುಖ ಬಾಡಿತ್ತು. ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಕಾಗೆ ಗುಬ್ಬಿಗಳೂ ಮಾನ ತಾಳಿದ್ದವು. ಅವಳ ಹೃದಯವನ್ನೊಡೆದು ನೀನೆಂತು ನಗಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ಪುಡಿಚಿಲೈಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

‘ ಹಾಗೆಂದರೆ ಅವಳ ಹೃದಯವೇ Asteroids ಧೀಂ ಅನುಸರಿಸಿದೆಯೇ ? ’

‘ ನಾನರಿಯೆ ತಥಾಗತ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೃದಯ ಪ್ರರಿಭ್ರಮಣೆಯೂ elliptic ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲ್ಲವೇ ಸಮಾನಾಂತರ ರೇಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೋ, Hyperbolic ಆಗಿಯೋ ಅವು ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದೋ ಸರ್ಕಲ್ ರೆಸ್ಪುರಾಂಟ್ ಬಳಿ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಒಳಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಕಾಫಿ ಸಿಗರೇಟುಗಳ ಸೇವನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ. ಅರೇ....ಹೋಯ್.... ಪುಡಿ ಚಿಲೈ....ಎಲ್ಲಿಂದ ? ಕಮಾನ್, ಬಾಯ್, Come on. ”

ಪುಡಿಚಿಲೈ ‘ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದೆ ತಥಾಗತಾ ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸೇರಿದ.

ಪ್ರೇಮ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಭರತ ವಾಕ್ಯವಾದ ಸಿಗರೇಟಿನ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಗುಳುತ್ತ್ತು ತಥಾಗತನೆಂದ ‘ ಭಿಕ್ಕೂ, ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ : ಏನೆಂದರೆ ನೀನು ಕೇವಲ ಅ. ಕ. ವಿ. ಪ್ರೇ. ಪದ ಇತಿಹಾಸಕಾರನೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ವಕ್ತಾರನಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭವುಂಟಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಯಾರು ? ಪ್ರೇಮದ ಬಗೆಗೆ ನಿನ್ನ ಅಂಬೋಣವೇನು ? ಹುಸೇನ ಬೀಪ್ರಿಯ, ಕಮ್ಮುನ್ನೀಸಾ ಪ್ರಿಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀನು ಕಂಡವರ ಬಾಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಗುವೆಯೇ ಹೊರತು, ನಿನ್ನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ನನಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಪುಡಿ ಚಿಲೈಯೂ ಅರಿಯನಲ್ಲ ! ’

ನಾನೆಂದೆ : ‘ ತಥಾಗತ, ಪ್ರೇಮಿಸದೆ ಪ್ರೇಮವೆಂದರೇನು ಎಂದ ತಿಳಿಯ ಲಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ, it stands to reason that ನಾನೂ ಪ್ರೇಮಿಸಿರಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ನಿಲುವು ಇದು. ನಾನಾಗಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ ಅದೊಂದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ದೈಹಿಕವಾದುದಾದರೆ ಅದು ದೈಹಿಕವಾದ ಒಂದು ಉಪಾಧಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನಸಿಕವಾದರೆ, ಸರಿ ಅದೊಂದು ಮಾನಸಿಕ ಉಪಾಧಿ. ಪ್ರೇಮ ಭಗ್ನವಾಗುವುದೂ, ಪ್ರೇಮದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದೂ ಎಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಷ್ಟೆ ! ನಾನು ದೇಹವೂ ಅಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ....’

‘ ಓಹೋ ನೀನು ಆತ್ಮನಲ್ಲವೆ ! you big humbug ! ’ ಎಂದ ತಥಾಗತ.

ಪುಡಿಚಿಲೈ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಫಿಗೆ ಆರ್ದರ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ.

‘ ತಥಾಗತ, ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವರೂಪವೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗಿದೆ. ಅದು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ’

‘ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ’

‘ ಹಾಗೇ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ....’

‘ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದ ತುಕಡಾಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಎನ್ನು.’

‘ ಹೂಂ ಏನೇ ಎಂದರೂ....ಆ ದಿನ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ನೋಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ....’

“ ಸ್ಯಾದಸ್ತಿ. ಅಲ್ಲವೆ ? ” ಎಂದೆ ನಾನು.

‘ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರೇಮವಿರಬಹುದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.’

‘ ಓಹೋ May be, Love is ಎಂದೋ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.’ ಎಂದ ತಥಾಗತ.

‘ ಅಂದಿನಿಂದ ಬಹುದಿನ ನಾನು ನಾನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.’ ಎಂದ ಪುಡಿಚಿಲೈ.

‘ ಆದರೆ ಆ ತೊಳಲಿಕೆ ಕಳೆದು ಕೊನೆಗೆ ನೀನವಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಏನಾಯಿತು ? May be, Love is not ಎನ್ನಿಸಿತಲ್ಲವೆ ’ ಎಂದೆ ನಾನು.

‘ ಅವಳ ತೀರ್ಮಾನ ಅದು. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಆಗ ನಾನವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ದಯಳಾಗಬೇಡ ಎಂದು. ಅವಳಿಂದಳು, ನಿರ್ದಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಗಳೆರಡನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ May be Love is and is not ಎಂದುಕೊಂಡು ಆಶೆ ತಾಳಿದೆ.’

ನಾನು ಕೇಳಿದೆ ‘ ಪುಡಿಚಿಲೈ, ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ತಡವರಿಸಬೇಡ ! ’

ಪುಡಿಚಿಲೈಯ ಮುಖ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಳುಪಡರಿತು ಅವನು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ‘ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ’ ಎಂದ.

ತಥಾಗತ, “ ಹಾಂ ! ಹಾಗೆ ಹೇಳು ಅದು ಪ್ರೇಮದ ಚತುರ್ಥ ಭಂಗಿ ‘ ಸ್ಯಾದವಕ್ತವ್ಯಃ ’ (May be is inexpressible)” ಎಂದ. ಪುಡಿಚಿಲೈ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತ.

ತಥಾಗತನೂ ನಾನೂ ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಎಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದ ಪುಡಿಚಿಲೈಯ ತಲೆಯನ್ನು ತಥಾಗತನು ನೇವರಿಸುತ್ತಾ ' ಬಡವಾಯಿಯ ಮೆದುಳಿನ ತುಂಬಾ ' ಬೀಂ ಎಂಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಅನ್ಯಾಲಿಸಿಸ್ಸೇ ' ತುಂಬಿರುವಾಗ ಪ್ರೇಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡುವ ಚೈತನ್ಯವೆಲ್ಲಬಂತು ! ಹೃದಯವೂ ಭಗ್ನ ! ' ಎಂದು ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ. ತಥಾಗತನ ಕಣ್ಣಿನ ಕ್ಷ-ಕಿರಣಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಗತಕಾಲದ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಮರೆತು ಹೋದುದೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸಿತು.

‘ Come out with it ನನಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ ’ ಎಂದ ತಥಾಗತ.

‘ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದು ಏನು ? ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿರಬಹುದು ಅರಿಯದ, ಅರಿಯಲು ಬಯಸದ ವರ ಬಳಿ ಅದನ್ನೇಕೆ, ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ? ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮ ಬೇಕೆಲ್ಲ, ಲಾಭ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ in the room on the top, ಪ್ರೇಮವಿರ ಬಹುದಾದರೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ‘ ಸ್ಯಾದಸ್ತಿಚಿ ಅವಕ್ತವ್ಯಃ ’ ’

‘ ಮುಂದೆ ಹೇಳು ’ ತಥಾಗತ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಬಾಣವನ್ನೆಸೆದ.

‘ ಅವಳು ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಇದ್ದು ಹೇಳಲಾರದೆ, ಆಗದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿದ್ದರೆ ? ಅವಳೇಕೆ ನೋಡಿದಳು ? ಅವಳೇಕೆ ಕಂಬನಿಗರೆದಳು ? ಮಾಗಿಯ ಬಿಸಿಲಿನ ಕೂರ್ಪಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನೇಕೆಬಿಟ್ಟಳು ? ಪ್ರೇಮ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಹಾಗೆಂದು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸ್ಯಾನಾಸ್ತಿ ಆದರೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. May be is not and inexpressible. ’ ಪೀಕಲಾಟಕ್ಕೇ ಬಂತು ’ ಎಂದ ತಥಾಗತ. ‘ ಅವಳು ಯಾರು ? ನಿನ್ನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮೂವರ ಫೋಟೋ ಇದ್ದುವಲ್ಲ ಅವರ ಪೈಕಿ ನಡುವಿನವಳೋ ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಥಾಗತ.

‘ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರೇಮವಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. May be is not and inexpressible. ನಾನಂತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಡಿ ಹೊಲೆಗೆಡಿಸಲಾರೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯ ತೀವ್ರ ವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದೆ. ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ ತಥಾಗತ ಏನೆಂದನೆಂದರೆ,

‘ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಬಣ್ಣಗೇಡೇ ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಲಗಿನಿಂದ ಇರಿದರೆ ರಕ್ತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾರುಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆದರೆ ಮೈ ಬಾಸುಂಡೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೇಮಾಗ್ನಿ ಮುಸುಕಿದರೆ ಹೊಗೆ ಯೇಳುವುದಿಲ್ಲ.’ ನಾನು ‘cut it down ತಥಾಗತ! ಅವೆಲ್ಲಾ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮಾತು. ಹೇಳಲು ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತದ್ದೇನಿದೆ?’ ಎಂದೆ. ತಥಾಗತ ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿಗೆ ಅರ್ಧರು ಮಾಡಿದ.

‘ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳವಿಲ್ಲ ಭಿಕ್ಷೂ, ಹೇಳಬಹುದಾದುದನ್ನು ಪುಡಿಚೆಲೈಯೂ ನೀನೂ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿರುವಿರಿ.

ಆದರೂ....ಪ್ರೇಮ ಬರೀ ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೋ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೋ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಅಥವಾ....ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಬರೀ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ Struggle for existence ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಗಲಾದರೋ ಕಲಬೆರಕೆಯಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಮಂದಿ ಮಾರ ಕಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೊಲೆ, ವಿಸ್ತರಣ ದಾಹ, ಒಣ ಅಟ್ಟ ಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ವಸತಿ ಮೂರೂ ಇಲ್ಲದ ಮಂದಿಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.

ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಗ್ಗಂಟು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲೋ ಗಂಟು ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೋ ನಿರತರಾಗಿರುವವರೇ ಎಲ್ಲರೂ. ಲೈಂಗಿಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನೇರವಾಗಿಯೋ ಸುತ್ತಾಗಿಯೋ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವರೆಲ್ಲ ಮಹಾನುಭಾವರು. ದೇಹ, ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯೌವನ ಕ್ಷಣಿಕ. ಆದರೂ ಇದೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರೇಮ ಬೇರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಆಲೋಚನೆ ಎಷ್ಟು. ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿಗ್ರೀ ಇಂಡಕ್ಷನ್ ಎಷ್ಟು. ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ.

ಸುರಸುಂದರಿಯರು, ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆಯರು, ಮಹಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬುದ್ಧಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ the Girl which counts most ಅನೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

ಅಮೃತೋಪಮಫಲ, ಈ ಸಂಸಾರ ವಿಷವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ದುರ್ಲಭ.

ಆದರೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ....” ತಥಾಗತನ ವಾಕ್-ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಾನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದೆ.

“ ತಥಾಗತ ನೀನು ಹೇಳುವುದೇನು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ‘ ಆ ಸಿನಿಮಾ ಧೇಟರಿನ ಮುಂದೆ ಕಂಡ ಹುಡುಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಒಲಿದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಇದಾವುದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಭವಕೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡೂಕವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ವಿಫಲ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿರದಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಚಿರ ಯಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ’ ಎಂದಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದೆ ನಾನು.

ಪುಡಿಚಿಲೈ ಎದ್ದು ನಿಂತ ‘ ಅವಳು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವ ಕಲ್ಲು ಎಲ್ಲಿದೆ ? ’ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ನಾನು ‘ ಮೂರು ಫೋಟೋ ನನ್ನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿವೆಯಲ್ಲಾ ? ನಡುವಿ ನವಳು ಯಾರು ? ’ ಎಂದೆ.

ತಥಾಗತ ‘ ನಿಜ ಅವಳ, ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ May be is, is not and inexpressible ’ ಎಂದ.

ಹೀಗೆ, ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಫಲ ಪ್ರೇಮಿಜನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವರಿಷ್ಠರ ಪ್ರೇಮಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಸ್ಯಾಡ್ವಾದದ ಕಡೆ ಒಲಿಯಿತು.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

—○—

ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ, ಕೃಷ್ಣದೇವರ ಗುಡಿಯಿದೆ.

ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆಗಮನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು ಬೆಳಗಿನ ರೂಮ ಕೊಟ್ಟಾರೋತ್ಸವದ ಕೃಷ್ಣದೇವರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

—ಎಂದೊಬ್ಬರು ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

* * * *

ಮಂಗಳಾರತಿ

“....ನೀನಲ್ಲವೇನೋ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದು. ‘ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಿ ಶಾಮಣ್ಣೋರೆ. ಮನೇಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡೋದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ. ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಬೇಸರ ಕಳೆಯೋದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆದು....ಎಂದೆಲ್ಲ ಪೂಸಿ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ....ಈಗ ಅವಸ್ಥೆ ನೋಡು. ನೋಡು ಈಗಿನ ಅವಸ್ಥೆ ನೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಬೇಸರ ಕಳೆಯೋ ಮಾತು ಬಿಡು. ಈ ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ತಲೆ ಬೇಸರ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ನೋಡು. ಮೂರು ಸಂಜೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ‘ಎಲ್ಲಿರುವೆ ತಂದೆ ಬಾರೋ ಮಾರುತಿ’ ಎಂದು ಗಂಟಲು ತುಂಬ ಭಜನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಸಿನಿಮಾ ಹಾಡುಗಳ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಕೇನೀತಾ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಸುಳಿತಾವೇ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೋ ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣಾಷ್ಟಕ. ದಾಸರ ಪದ ಎಲ್ಲ ಮರತೇಬಿಟ್ಟಿದಾವೆ. ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಎಮ್. ಎಸ್., ಎಮ್. ಎಲ್., ಡಿ. ಕೆ., ಲತಾ, ಆಶಾ, ಸಂಧ್ಯಾ, ಮುಖರ್ಜಿ, ಸುಲೋಚನಾ, ಜೌಹಣ್, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಂಕರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ವರ ತಮಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಡೋದಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ‘ಮೀರಾಕೇ ಪ್ರಭು ಗಿರಿಧರ ನಾಗರ್’ ಅಂತ ಗುಂಯ್ ಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಂಠವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಅನಾವೃತ. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರೇಡಿಯೋ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ. ಇಷ್ಟೇ ರೇಡಿಯೋ ತಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆದ ಉದ್ಧಾರ. ನಗ್ತೀಯಾ....? ನಗು....ನಗು....”

— ರಾಮಿ

ಲೋ” ಮೋಬಟು “ನೀನು ಕಸವಬು ಕಡೊ” “ಬೇಡ ಹೊಡೀತೀನಿ ಲೋ ತ್ಯೊಂಬೆ”,
“ಹೊಡಿ ನೋಡೋಣ ಲುಮುಂಬ”

ಕಾಳಿದಾಸ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ?

“ಭಿನ್ನ ರುಚೀರ್ಜನಸ್ಯ ಬಹುಧಾ ವೈಕಂ ಸಮಾರಾಧನಂ” ಎಂದು ಕಾಳಿದಾಸ ಅವತ್ತೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಂದಾಗ ಹೆಬ್ಬಗುಬ್ಬಾಲೆಯನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಹೆಬ್ಬಗುಬ್ಬಾಲೆಯ ಜನರು ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮರೆಯದೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು. ಅವರ ವಿಧ ವಿಧ ರುಚಿಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಯಾಯ ಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ, ಏಕಂ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಮಾರಾಧನೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಧ ವಿಧ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಉಣ್ಣಿಸಿ ಬಂದವರ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕೆತ್ತು. ಹೆಬ್ಬಗುಬ್ಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿರಬಹುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ-ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ದ್ವಿಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಏಕ ಸದಸ್ಯ. ಅಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಭಾರಿ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು. ಹೆಬ್ಬೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬಾತ, ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬಾತ. ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು.

ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಹೊಂಗೇತೋಪಿನಲ್ಲಿ, ಅಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಯೆದುರಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನ, ಸಮಾರಾಧನೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು.

ಹೆಬ್ಬೆಯವನ ಸಮಾರಾಧನೆ, ಎರಡೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಒಲೆ ಹತ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎಲ್ಲರೂ ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಬ್ಬೆಯಾತನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಸ್ವಯಂ ನಿಂತು ಲಾಡು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಎಲೆಗೂ ಜುಲುಂ ಮಾಡಿ ಲಾಡು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಎಲೆಯ ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಸಾರಿ ಬಂದು ಬಡಿಸಿದ್ದಳು. ತಿರುಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. “ಹಾಕಿಸ್ಕೊಳ್ಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಇನ್ನೊಂದು ಜತೆ ಲಾಡೂನ” ಅಂದಳು. ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜತೆ ಜತೆ ಭಕ್ಷ್ಯ ಬಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಹಜವಾದದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಕೈ ಎತ್ತಿ, “ಅಮ್ಮಾ ಈಗಾಗಲೇ ಎಂಟು ಲಾಡು ತಿಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲಮ್ಮ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಒಂದು ಜತೆ ಲಾಡು ಬಡಿಸಿ ಆಕೆ “ ಇದೇನು ಹೀಗಂತೀರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ? ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ, ನಾನು ಬಡಿಸುವಾಗ, ಭಕ್ಷ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ ಯಾರು ಇಡ್ತಾರೆ. ಎಂಟು ಲಾಡು ಏನ್ಬಂತು ನೀವು ತಿಂದಿರೋದು, ಎಂಟು ಜತೆ ಹದಿನಾರು ಅಷ್ಟೇ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಕಡೇ ಜತೆ ಲಾಡುಗಳು ಅಷ್ಟು ಸಿಹಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕದಾಯಿತು. “ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯವನ ಸಮಾರಾಧನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೇ ನನ್ನ “ ಮತ ”ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನುಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಮೆದ್ದರು.

* * * *

ಮೂರನೇ ಭಾನುವಾರ ಅದೇ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪ್ರಾಣದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಾತ ಸಮಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದ. ಸಮಾರಾಧನೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನದಿಂದ ಎರಡೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಯಾವುದೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚಲ್ಪಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಜನ ಸೇರಿದೆ. ಪ್ರಾಣದೇವರಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾಯ್ತು. ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇರಿಯ ಯುವಕರೆಲ್ಲಾ ಟೊಂಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊರ ಮೊರದಲ್ಲಿ ತಂದು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭಕ್ಷ್ಯದ ಗೂಡೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಾತನೇ ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಸಹಧರ್ಮಿಯೇ ತೆಗೆದು ತೆಗೆದು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಜತೆ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಎಲೆಗೆ ಬಡಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಚೂರು ಮಂಡಿಗೆ ಎಲೆಯ ಎಡ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆ ಚೂರನ್ನು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ರಸದಲ್ಲೇ ಕಲಸಿ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಆಕೆ.

“ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಇದು ಮಂಡಿಗೆ, ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದ್ದು. ತೆಳು ಚಪಾತಿ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂದಿರಾ? ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಕ್ಕಳು. ಗುಬ್ಬಾಲೆಯವನ ಸಹಧರ್ಮಿ ಷಹರಿನ ಲಾಯರ ಮಗಳು. ಲೋಫರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿತನಕ ಓದಿದ್ದವಳು. ತನ್ನ ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಟುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜಮೀನ್ದಾರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ರಾಣೀದರ್ಬಾರ್ ಮಾಡುವ ಛಾಲೂಕಿತ್ತು. ಗಂಡ ಜನಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾದರೆ ತಾನು ಅಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲೇ ಮಂಚ ಹಾಕಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು ಆದರೆ ಕೊಂಕುತನ ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆದುರಿಗೆ ಅಂದೇಬಿಟ್ಟಳು.

“ ಎಲ ಎಲಾ ! ಇವಳು ಪರಕರೆ ಹಾಕುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೇನೆ, ಮಂಡಿಗೆಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅಂತ ಅರಮನೆ ಸಂತರ್ಪಣೇಲೆ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದೆ. ಮಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ನನ್ನ ದೊಡ್ಡತನವನ್ನು ನೋಡಲು ಖಾಸ್ ದರ್ಬಾರ್ ಭಕ್ಷಿಗಳೇ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು ನಿಂತು ನೋಡಿ ತಲೆ ತೂಗುತ್ತಾ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಅಂಥಾ ನನಗೆ ಈ ಕುಂಟಪಿಲ್ವ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡರು. ಆ ಕೋಪದಿಂದ ಅವರು ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪುಡಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅದು ಧೂಳು ಧೂಳಾಗಿ ಅವರ ಒಂದು ಹಿಡಿಯಷ್ಟೇ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಆಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜತೆ ಮಂಡಿಗೆ ಬಡಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

* * * *

ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಠಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮತದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. “ ಇಬ್ಬರೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ಮತ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ” ಎಂದು.

ಅದಕ್ಕೇ ಮತ ಕೊಡುವ ದಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು.

“ ಚೆನ್ನಾಗಾಡು ಮೊಗ, ಇಲ್ಲೆ ಹೋದ್ರೆ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಹಾಕೀಲಿ ಹೊಡ್ಡುಪ್ಪಿ ಅಮೇಲೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನಲ್ಲೂ ಹೊಡೆದು, ಕಾಶ್ಮೀರಾನು ಹೊಡ್ಕೊಡ್ ಬಿಡ್ತಾರೆ.”

ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆ

“ ಇದೇನಯ್ಯ ಬೆಳಗ್ಗೆದ್ದು ಸಾಮ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀಯ ಯಾವತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ....ಏನು ಪೈಲ್ವಾನ್ ಆಗೋ ಯೋಚನೇನೆ? ”

“ ಹೂಂ....ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೇ ಅನ್ನು....ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡಸ್ತಾ ಇದೀನಿ ಕಣೋ ”

“ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಂತೆ ಸಮ್ಮೇಳನ....ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಮನರಂಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿಗಿಸ್ತಿ ಏರ್ಪಾಡೇನಾದರೂ....”

“ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪಿ....ಮನರಂಜನೆಗೇನು ಬರಗಾಲವೋ ಲೀಲಾ ಲೋಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಊರಲ್ಲಿ....ಅದಕ್ಕಲ್ಲವ್ವ ಈ ಸಾಮು....”

“ ಮತ್ತೆ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಖಾಡಾ ಖಾಡಿ ಆಗುವ ಸಂಭವ....? ”

“ ಖಾಡಾಖಾಡಿ ? ಅಂಥ ಅದ್ಭೂತಿಯ ಖಾಡಾಖಾಡಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವತ್ತು ನಾನು ಬರೆದ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾದಂಬರಿನ ‘ ನಿದ್ರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನ ’ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಮೂರ್ಖ ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೊಂಚ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸ ಬೇಕಂತದೀನಿ....ಆದರೆ ಅವನೋ ಶುದ್ಧ ನರವೇತಲ....ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಕಿರಿ ಬೆರಳು ಸಾಕು....ಈ ವ್ಯಾಯಾಮವೆಲ್ಲ ಅವನಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ತಿಳಿತೆ ? ”

“ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಣ್ ಟುಣ್ ಅಂತ ಕುಣೀತರೋ ಈ ಬೈಸೆಪ್ಸುಗಳನ್ನ ಬೆಳಸ್ತಿದೀಯಪ್ಪ ? ”

“ ಉಡುಪಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿ ?

“ ಉಡುಪಿನೆ ?....ಮೊದಲನೇದಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿದ್ದಾನೆ....ಮಠಗಳಿದಾವೆ.... ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳಿದಾರೆ....ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಅಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ....ಇನ್ನು ಮಲ್ಟಿ ಇದೆ....ಕಡಲಿದೆ....ಕಾರಂತರ ಲಚ್ಚು, ರಾಮ, ಸರಸೋತಿ, ಪಾರೋತಿ, ನಾಗ

ವೇಣಿಗಳ ಊರು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದೆ. ಮಣಿಸಾಲ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು....”

“ ತಾಳೋ ತಾಳೋ ಇದೇನೋ, ಭೂಗೋಳದ ಪಾಠ ಒಪ್ಪಿಸ್ತೀರೋ....? ಉಡುಪಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಅಂಜೋದನ್ನೇ ಮರೆತೆಯಲ್ಲೋ....” ಇವತ್ತೇನಾದರೂ ಕೃಷ್ಣಭವನದ ಮಸಾಲೆ ಬಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ”

“ ಜ್ಞಾಪಿಸ್ಕೊಂಡೆನೋ ಪಾಪಿ ಜ್ಞಾಪಿಸ್ಕೊಂಡೆ....ತಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಗೋ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡಕೋತೀನಿ....ಸಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣರ ತವರೂರವ್ವ ಅದು....ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರು! ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಗಳು!....ಮರೆತಿದ್ದೆ ಕಣವ್ವ ಮರೆತಿದ್ದೆ....”

“ ಹಾಗನ್ನು ಮತ್ತೆ....ದೇಶದ ತುಂಬ ಉಡುಪಿ ಮಾವ್ವ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರೋ ಮಂದಿಯ ಊರು....ಅಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯೋದಂದ ಮೇಲೆ ಜಠರ ಹ್ಯಾಗಿರಬೇಕು ಗೊತ್ತಿ?....ಕಲ್ಲು....ಕಲ್ಲು ತಿಂದರೂ ಕರಗುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು.... ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನಗೆ ಹಸಿವು ಲವಲವಿಕೆಯೇ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ತಿಳಿತೆ?”

“ ರಾಮ ರಾಮ....ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿದೆಯೇನೋ ಪ್ರಾಣ....ಪ್ರಾಣೇಶ?

“ ನೈವೇದ್ಯ ಮುಖ್ಯವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಏನೇ ಇರಲಿ.

ಅಂತೂ ಅದು ಸೊಗಸಾಗಿದ್ದರೇನೋ ಭಾಷಣ ಚರ್ಚಾಗೊಪ್ಪಿ ಗೀಪ್ಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯೋದು ತಿಳಿತೆ....ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಅಂತೇನೋ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ”

“ ಸಾಕೋ....ಸಾಕು....ಸಂಸ್ಕೃತ ಬೇರೆ ತಿಗಿಬೇಡ....ಸೈತಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನೀನು ಶ್ಲೋಕ ಗೀತ ತಿಗಿಬೇಡ....ಸಾಮ್ ಮಾಡು....ಮಾಡು.... ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗೋ ಮಹರಾಯ....ಸಿದ್ಧನಾಗು....”

—ರಾಮಿ.

ಬೆದರು-ಬೊಂಬೆ

(ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ)

ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತರ ಹೊಸ ನಗೆಬರಹಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಬಡ ಪಹಿಲ್ವಾನ ನಮ್ಮ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡೆ ಒತ್ತಿ ಕಸರತ್ತು ಕಲಿಯಲು ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ “ಎಳೆಗರು ಎತ್ತಾಗುವ ಒಳ್ಳೆ ಸುಳಿ ಇದೆ, ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಲು ಒಳ್ಳೆ ರಾಸು” ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಗರುಡಿ ಪೈಲ್ವಾನನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದೀತೆ? ಕೊರವಂಜಿ ಗರುಡಿಯಾತ ಈತ.

ಬೆದರುಬೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆಗಳಿವೆ. “ಬೈರವನ ಭಾಷಣ” “ದ್ವಿಚಕ್ರೇ ಲೋಕಸಂಚಾರಿ” ಹಂಸಕ್ಷೀರನ್ಯಾಯ” “ವ್ಲೊವಂತರು” ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಸ್ಯ ಕಥೆಗಳು ನೆನೆನೆನೆದು ನಗುವಂಥವು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗೇ ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಡುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖಕರೂ ಒಬ್ಬರು, ಅವರ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕು—ತಿಳಿ ಹಾಸ್ಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಾನೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊಗಳಿದರೆ ಲೇಖಕರ ತಲೆಗೆ ಪಿತ್ತ ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಾಸ್ಯ ಕತೆಗಳೂ ಕೆಟ್ಟವು—ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಗರುಡಿಯ ಪೈಲ್ವಾನನನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಗಳುವುದು ಆತ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೆ ?

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳಿದು ರಸಿಕ ಓದುಗರು—ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಂಡಂದಿರುಗಳು ಗಂಡಂದಿ ರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಈ ಬೆದರು ಬೊಂಬೆ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಗುವನ್ನು ತಂದು ಕೊಂಡು—ಉಂಡು ಮಲಗುವ ತನಕ ಚಂಡಿ ಹಿಡಿದು ಮೊಂಡಾಟವಾಡುವರೆಂದು ನಂಬುವವರು ನಾವು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬೆದರುಬೊಂಬೆ ಇರಲೇ ಬೇಕು—ಸೂಕ್ಷ್ಮವರಿತು ಓದುಗರು ಸದರಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವರೆ !!

—ಸುಬ್ಬರ್ದಿಂನು.

ನಾನು ಜಿರಾಯಿತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದು

ನೆಹ್ರೂಜಿ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿ ಅಥವಾ ಪಂಜಾಬ್ ರಾನ್ ದೇಶಮುಖರ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ನಾನು ಜಿರಾಯಿತಿ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಜಲಾಶಯಗಳೂ ನನ್ನನ್ನಾ ಕರ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಬರುತ್ತೆ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ನನ್ನನ್ನೇನೂ ಪೀಡಿಸಿ ಈ ಕಸುಬಿಗೆ ಎಳೆಯಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಭೂಮಿ ಕಾಣೆ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ವಾಗಿ ಯಾವುದೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ರಾಜಾಜಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುಲ್ಲ! ಹಾಗಾದರೆ? ನಾನು ಜಿರಾಯಿತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದು—

ದೈವಲೀಲೆ! ಕಪಟ ನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಭಗವಂತನ ಲೀಲಾ ವಿನೋದ!

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬಯಸು ತ್ತೇನೆ. (ಈ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ!) ತಾವು ದೇಶ ಭಕ್ತರು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಜಿರಾಯಿತಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಕಸುಬುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಸುಬಲ್ಲವೇ? ಕೃಷಿಣಾಂ ನಾಸ್ತಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ. ಕೆಂಚಗಿದ್ದು ತಲೆಬೋ ಳಾಗಿದ್ದರೆ Co-operative Form ಮಾಡಿ. ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಛಾನ್ಸ್ ಬರಬಹುದು. ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಮೂಲಂಗಿ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು! ಯಂಗ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ನೀವು ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ (ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈಗ ಇದನ್ನೋಡ್ತಿದೀರ) ಅನುಭವಶಾಲಿ ಗಳಾದ ಮಹಾಪುರುಷರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಪಠಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ!

ಸರ್ಕಾರವು ನನ್ನನ್ನು “Son of the soil” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ ನನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಆಗಿದ್ದುದು “Son of the Oil” ಉ!—ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ವ್ಯಾಪಾರ. ಅಪ್ಪ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಆಸ್ತಿನ

ನಾವು ಸೋದರರು ಹಂಚಿಕೊಂಡಾಗ ಜೇಷ್ಠಾಂಶ ಅಂತ ಮನೇಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಹಳೆ ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದರು. ಸರಸ್ವತಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮೂರು ಗಾಣಿಗರವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನ ರಿತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಎಣ್ಣೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗೀಳು ಹತ್ತಿತು. ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು—ಹಳ್ಳಿಯ ಗಾಣಿಗರವನಂತಾಗದೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಗಡಂಗು ತೆಗೆದೆ! ಸುಮಾರಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿ ಲಾಭಾನೂ ಬಂತು. ಲೆಕ್ಕ ಇಡೋಕೆ ಒಬ್ಬ ರೈಟರು ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಟೈಪ್ ರೈಟರನ್ನು ತರಿಸಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹಿಂಸೆ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಲಾಭಾನ ತೇಲಿಸಿ, ನಷ್ಟಾನೇ ತೋರಿಸಿ ರೈಟರು ಬಲು ಚೂಟೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಗಡಂಗಿನ ಪೀಪಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ. ಎಣ್ಣೆ ಕಂಪಿನಿಯವರು ಏಜನ್ಸಿನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಂಪಿನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈಟರು ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಬಾಕಿ ಹಾಕಿದನು. ಕಂಪಿನಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು “ನಮ್ಮ ‘ಎಕನಾಮಿಕ್ ಅಡ್ವೈಜರ್’ ನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಲೆಕ್ಕ ಭರ್ತೋ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ” ಅಂತ ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ನಾನು ರೈಟರಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದೆ.

ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸಾಬಿ ಹೇಳುವಂತೆ ನಸೀಬಿರಬೇಕು. ಎಣ್ಣೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಸೀಬಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಬಂದಾಗ ರೈಟರು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗಡಂಗಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ಯಜ್ಞ ಆಗಿಹೋಯಿತು! ಯುಗ ಯುಗದಲ್ಲೂ ದೇವರು ವೇಷವನ್ನು ಮರಸಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವನು. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನನ್ನ ಗಡಂಗಿನಲ್ಲಿ ರೈಟರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬೇಕು—ಅಷ್ಟು ಪೀಪಾಯಿ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಜ್ವಾಲೆ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆರುತ್ತಿದ್ದರೂ ರೈಟರಿಗಾಗಲೀ—ಅವನ ಅಪ್ಪನ ಆಸ್ತಿಯಂತಿದ್ದ ಟೈಪ್ ರೈಟರಿಗಾಗಲೀ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಜಖಂ ಆಗಲಿಲ್ಲ! ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡು ವಾಸನೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಟೈಪ್ ರೈಟರನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಇರುಕೊಂಡು ಆಚೆ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು—ಬೆಂಕಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಿತ್ತು—ಇಂಥ ಕಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ—ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಹೊಗೆ ಆವರಿಸಿತು—ಕಾಂಗೋದಲ್ಲಾದಂತೆ ಭುಗ್ ಅಂತು—ಯಜಮಾನರು 5-15 ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಲುಮಂಬೋ ಅಂತೆ ಬಾಯಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಅಂತ ಟೈಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತು ಕೊಂಡಿದ್ದ ತೈಲಸ್ವತಿ—ನಮ್ಮ ರೈಟರು! ಯಾವ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ತಾನೇ ಇಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕಯೋಗಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಸಂತೋಷವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. “ಕಂಪಿನಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಬರುತ್ತಾನಲ್ಲೋ” ಅಂತ ಲಬೋ ಲಬೋ ಮಾಡಿದೆ. “ನೊದಲು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡೋಣ ತಾಳಿ ಸಾರ್” ಎಂದ. ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ

ಫೋನ್ ನೂಡೋ—ಮಗನೆ” ಎಂದೆ. ಜೀವನಾನುಭವ ಬೇಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ. ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ಸಮರ್ಥರು ಬುದ್ಧಿವಂತರೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವೇನಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರು ತೋರಿಸುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯವೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ನನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಏನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು! ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಒಳಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದು ಮೂಡಿದ್ದು— 30-3-45 ರ ಏನಾದರೂ ಕಲಿಗಾಲದ ಅವತಾರಪುರುಷನಾದ ರೈಟರು ನಿಜವಾಗಿರಬೇಕು ಅವಿವೇಕಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಕಾರಣ—ಗಡಂಗಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ತೋರಿಸಿದ್ದವನೇ ಅವನು. “ಕಂಪಿನಿಗೆ 20 ಸಾವಿರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಸಾರ್. ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಎಣ್ಣೆಯೋ ಸ್ವಾಕ್ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನ ರೀತ್ಯ ಗಡಂಗಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಕ್ ಇತ್ತು ಸಾರ್ ಆದರೆ ಉರಿದಿದ್ದು ಉಳಿದಿದ್ದ ಮೂರು ಪೀಪಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಾತ್ರಸಾರ್. ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಸಾರ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೈಕಲ್ ಹತ್ತಿದ.

ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸುವ ಯಂತ್ರದ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತು ಕೊಂಡೆ. ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಘಂಟೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ವೇಗವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಬಂದ ಒಂದು ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪಿಟೀಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕೇಳಿಬಂತು. ನೀರು ಚುಮ್ಮುಕಿಸುವ ಏರ್ಪಾಟಿನ ಬದಲು ಯಾವುದೋ ನೀರೋ ಗೋತ್ತೋದ್ದವನ ಪಿಟೀಲುವಾದನ! ನನ್ನನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಆ ವ್ಯಾನಿನಿಂದ ಒಂದು ಭಾರಿ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸುವಷ್ಟು ಜನ ಬೇಗ ಬೇಗ ಇಳಿದು ಅವರ ನಾಯಕನ ಸೂಚನೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ಬೆಂಕಿಜ್ವಾಲೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಮರಾಗಳನ್ನು ವ್ಯಾನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನು—ಶೃಂಗ ಸಭೆಯ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನಂತೆ ಕಂಡವನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಇಂಥ ದೃಶ್ಯ ‘ನಮ್ಮ ದೇಶ’ ಎಂಬ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಸಾರ್ ತಾವು ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್” ಎನ್ನುತ್ತಾ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದವರೊಡಗೂಡಿ ವ್ಯಾನ್ ಹತ್ತಿದ. ರೈಟರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟಾ ಟಾ ಮಾಡಿದ! ಆ ದೃಶ್ಯ ನೋಡಲು ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ನಾನು ಅಸಹಾಯಕ ನಾಗಿದ್ದೆ ದಂಡವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಭಾಪತಿಯಂತೆ! ರೈಟರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ರಾಜಿಯಾಗಿ “ಏನಯ್ಯ ಇದೆಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. . ಅವನು ಹೇಳಿದ—“ಫೈರ್ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ದಳಪತಿಗೆ ಫೋಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ಸಾರ್. ದಾರೀಲಿ ಬರ್ರಾ ಇರೋ ವಾಗ ಬೊಂಬಾಯಿಂದ ಸಿನಿಮಾದವರು ನಮ್ಮೂರು ಕೋಟೆ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳರ ಮುಖಂಡನು ದಾರಿಹೋಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕತ್ತು ಕಿವಿಚುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು

ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ! ಅವರ ಡೈರೆಕ್ಟರು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಸಹಾಯ ಕೋರಿದರು. ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಆ ಬೆಟ್ಟದಕಳ್ಳನು 5 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನನ್ನ ಕತ್ತು ಕಿವಿಚಿ ಡೈರೆಕ್ಟರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಗಿಲೀಟು ಸಾಮಾನುಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದರು. ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪುನಃ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕತ್ತು ಕಿವುಚುವರಂತೆ. ನಾಳೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ಸಾರ್” ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವರೂ ಅವರೇಯೇ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಹೌದು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಚೆಕ್‌ನ್ನು ಜೇಬಿನಿಂದ ತೆಗೆದು “ಇದು ಬೆಂಕಿ ದೃಶ್ಯದ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್” ಎಂದ.

ಅಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಆಸೆ, ನೆಂಟರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವಂತೆ—ಅಥವಾ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಂತೆ ನಾನೂ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ರೈಟರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ ಚೆಕ್ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಅವನ ಅಂಗೈ ರೇಖೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ !

ಗಡಂಗಿನ ಅಗ್ನಿಶಮನವಾಗಿ ಬೂದಿ ತಣ್ಣಗಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜಠರಾಗ್ನಿ ಉಲ್ಬಣವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾನೂ ರೈಟರೂ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದೆವು. ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣವೆಂದು ಅವನು ಸಲಹೆ ಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಬೀಡಿ ಮಾಲೀಕರು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೀಡಿ ಗಡಂಗಿನ ಕಷ್ಟವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈ ಹಾಳು ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೆ ನಷ್ಟವಾಗು ತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುಚ್ಚುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಬೀಡಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಕೆಂಪು ಬಾವುಟದ ಸಮೇತ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟು ಮಾಲೀಕನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬೈಟಕ್ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡ್ತಾರೆ ! ಈ ಸೊಂಪು ನೋಡೋಕೆ ಬಲು ಸೊಗಸು !

ಮುಟ್ಟಾಳ ಮಾಲೀಕನ ಹಠಮಾರತನಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಅಂತ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಮಾಲೀಕನ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯೂ ಕಿರುಕಳದ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ‘ಲಾಟೇನ್’ ಉರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತೆ. ಕಡೆ ಕಾಯಿ ರಾಶಿ ಒಂದು ಕಡೆ. ಪಕ್ಕದಲೆ ಬೀಡಿ ಮೊಟಕುಗಳ ರಾಶಿ. ಮಾಲೀಕನ ಮನೆಯವರು ಮನೆಮುಂದೆ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗೋಲಿ ಇಡುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಮಾಲೀಕನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತೆ ! ಈ ದೃಶ್ಯ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಬೀಡಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬೇಡವೆಂದು

ರೈಟರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನು ತಲೆ ಕೆರೆಯುತ್ತ “ಟೋಪಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತೆಗೆಯೋಣವೇ” ಎಂದ. ಸ್ವದೇಶಿ ಟೋಪಿಗಳೋ ಅಥವಾ ಪರದೇಶದ್ದೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಂತು ನನಗೆ!

“ಸ್ವದೇಶ—ಪರದೇಶ ಏನು ಬಂತು ಟೋಪಿ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ! ಯಾರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರೇ ಆಯಿತು, ತಲೆಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಟೋಪಿ” ಎಂದ ರೈಟರು “ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹೇಳಯ್ಯ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಇನ್ನಾವುದೂ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುಲ್ಲ ಸಾರ್, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಎರಡೇ ಎರಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು—ಬೀಡಿ ಅಥವಾ ಟೋಪಿ” ಎಂದ. ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯದ ತಯಾರಿಕೆ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಅದೂನೂ “ಟೋಪಿ” ಕೆಳಗೇ ಬರುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲಂ ಇಲ್ಲ ಸಾರ್ ಎಂದ ರೈಟರು.

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಜವಾನನು ಸಿನಿಮಾದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಚೆಕ್‌ನ್ನು ವಾಪಸ್ ತಂದನು. ನಾನು ರೈಟರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. “ಇದೂ ಮೇಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ನಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದು ಸಾರ್” ಎಂದ ರೈಟರು. ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಮುಖ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಯಿತು. ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅವನ ಟೈಪ್‌ರೈಟರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಳನನ್ನು ಕಾಣದ ದಮಯಂತಿಯ ಜ್ಞಾಪಕ ನನಗೆ ಬಂದಿತು—

“ಹಾ! ವಿಧಿಯ, ಕ್ರೂರ ಯಮದಂತಿಗಳು ಪರಮ ಸಾಧ್ವೀ ಮಣಿಯಾದ ದಮಯಂತಿಯನ್ನೂ ಕಬಳಿಸಿತೆ?”

“ಕಬಳಿಸಿತು ಸಾರ್!....ಅದೆಲ್ಲಾ ಭಾರಿ ಪ್ಲಾಟು....ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೆ.”

“ಮತ್ತೇನು ನಿನ್ನ ಪ್ಲಾಟು—ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ”

ಕೈಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಇಟ್ಟೊಂಡು ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಹುಡುಕ್ತಾ ಇದೀರಲ್ಲ ಸಾರ್. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ! ನಾನೂ ನನ್ನ ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್‌ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಏನು ಬೇಕು. ದೊಡ್ಡಪೇಟೇಲಿ ಮೂರಡಿ ಜಾಗ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ತೋರಸ್ತೇನೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಭರಾಟೇನ” ಎಂದ ರೈತರು.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾಠವನ್ನೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯಂತಾಗಲೀ, ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲರಂತಾಗಲೀ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡವನಾದಮೇಲೆ ಎರಡೇ ಎರಡು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದು ಸಾಲ ಎತ್ತುವ ಪಾಠ, ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠವೆಂದರೆ—ಕಂಡವರ ಹಣದಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುವುದು, ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದರೆ ದಿವಾಳಿ ಎದ್ದು ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವುದು! ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವು ನನಗಿದ್ದುದರಿಂದ ರೈಟರು ಮಂಡಿಸಿದ ಸಲಹೆ ನನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ

ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿರುವ ರೈಟರಿನ ಜಾತಕವೂ, ಜಾಯಮಾನವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಆತನೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ವಯಸ್ಸಾದಮೇಲೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ತೋಚುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕುಂತಿಮಕ್ಕಳಂತಿದ್ದ ನಾವು ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಅಡಿ ಒಳ ಆಯವಿರುವ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆವು. ರೈಟರು ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರುಮಾಲನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚಿ ಮೇಜಕ್ಕೆ ಹೊದಿಸಿದನು.

ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯದಿವಸ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೈಟರು ತನ್ನ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ಹಳೇ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಸ್ತದಿಂದಲೇ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಅಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ವಾದ್ಯವೃಂದವು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಯ-ಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ನಾನು ಬಾಲಕರಿಗೆ ಕಡಲೆಪುರಿಯನ್ನು ಹಂಚಿ ರೈಟರಿಗೆ “ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಲಿ. ನಿನ್ನ ಕೈ ಆ ಬಾಲಕರಂತೆ ಬಾಯಿ ಅಪ್ಪುವುದು ಬೇಡ” ಎಂದು ವಿವೇಕವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ನಾವು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಒಂದು ಸೇಲಂ ರಸ ಬಾಳೆಯ ಗೊನೆಯನ್ನು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಎರಡು ಲಾರಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿಗೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಪಡೆದು ಸೇಲಂನಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕಳಿಸಿದೆವು! ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಆಗ್ರ ತೋಗರೀಬೇಳೆಗೇ, ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ರೈಟರು ಎರಡು ವ್ಯಾಗಿನ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಗೆ ಇಂಡೆಂಟ್ ಕಳಿಸಿದರು. ಕೇಶಧ್ವಂಸಿನಿ, ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲಿನ ಪುಡಿ, ಫಾಲಿಡಾಲ್, ಕುಂಕುಮ ಕೇಸರಿ—ಸೋನಾ ಮುಖಿ, ಹುಲಿ ಕೊಬ್ಬು, ಕರಡಿ ಮುಲಾಮುಗಳಿಗೆ ನಾವೇ ಡಿವಿಜನ್ನಿನ ಅಧಿಕೃತ ಎಜೆಂಟರೆಂದು ಸಾರಿದೆವು. ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಗಡ ಹಣ ಶೇಖರಣೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನರಿತಿದ್ದ ನಾನು ರೈಟರಿಗೆ ಮೊದಲ ತಿಂಗಳೇ ಸಂಬಳದ ಜೊತೆಗೆ ಬೋನಸ್‌ನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ! ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸೇಲಂ ಇಂದ ಹೊರಟ ಲಾರಿಗಳು ಮಾರೀಕಣವೆ ಹತ್ತಿರ ಮಗುಚಿಕೊಂಡಿತೆಂದೂ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಯಿತೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆವು. ಕುಪ್ಪಂ ಬಳಿ ಕಂಬಿ ತಪ್ಪಿ ಮಗುಚಿಕೊಂಡ ರೈಲಿನಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಮೂಟೆ ತುಂಬಿದ್ದ ವ್ಯಾಗಿನ ಇತ್ತೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದೆವು. ಜಲಂದರ್‌ನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕರಡಿ ಮುಲಾಮಿನ ಪಾರ್ಸೆಲ್ಲು ತಪ್ಪು ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಡೆಲಿವರಿ ಆಗಿ ಪುರಸಭೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೈಸೇರಿದೆಯೆಂದೂ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸೋನಾಮುಖಿ, ಟೀಎಲೆ ಇದ್ದ ಚೀಲಗಳು ಅದುಲುಬದಲಾಗಿ ಸೋನಾಮುಖಿ, ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಭವನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆಯೆಂದೂ ನಾವು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹೇಳಿ ಎರಡು ದಿನ ಹೊಡೆತ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆವು.

ಶೆಟ್ಟಿಯ ಬಂಡವಾಳವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನು ಸತ್ತಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗದೆ ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳವು ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಬೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕೈಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಕ್ಕದ ಅಂಗಡಿಯವರು ರೈಟರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರು ಲಾಯರ್ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದಾವೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಚರಜಪ್ತಿಯ ವಾರಂಟು ಹೊರಟಿದೆಯೆಂಬ ಸಮಾಚಾರವು ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ರೈಟರು ಕುರ್ಚಿ ಮೇಜನ್ನು ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಟೈಪ್‌ರೈಟರನ್ನು ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೆ ಮಾರಿದರು, ಲಾಯರ್ ಫೀಜು ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟು ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ನೂರು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು.

ಹಿಯರಿಂಗ್ ದಿವಸವು ಬಂದೇ ಬಂದಿತು. ನಾವು ಆ ದಿವಸ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ, ತಕರಾರು ದಾಖಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅಡ್ವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಕೇಸು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ನಾವು ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಲಾಯರು ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಫೀಜಿಗೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣವು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾವು ಖಾಲಿ ತಕರಾರುಗಳ ಸಮೇತ ಲಾಯರಾಫೀಸಿಗೆ ಹೋದೆವು. ಲಾಯರು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಮಾನಗಳನ್ನೂ ವಿಪತ್ತನ್ನೂ ಅರಿತು ಕೈಲಾಗುವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಇತ್ತರು. ನಾವು ವಕಾಲತ್‌ನಾಮೆಗೆ ರುಜುಹಾಕೆ ಸ್ವಾಂಪಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತೆವು. “ನಿಮ್ಮ ಕಸುಬೇನು ಅಂತ ಲಾಯರು ಕೇಳಿದರು. “ಜಿರಾಯ್ತಿ” ಎಂದ ನಮ್ಮ ರೈಟರು. ಲಾಯರಾಫೀಸು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ರೈಟರನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇಳಿದೆ. “ಎಂಥ ಜಿರಾಯ್ತಿನೋ ನೀನು ಮಾಡೋದು—ಮಗನೆ “ಅಂತ ಅದಕ್ಕೆ ರೈಟರು ಅಷ್ಟೇ ಖುಷಿಯಿಂದ “ನೀವು, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಎಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕು ಜಿರಾಯ್ತಾನ, ಅರೆಸ್ಟ್ ವಾರೆಂಟ್ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ರೆ” ಎಂದ.

ಮುಂದಿನ ಹಿಯರಿಂಗ್ ದಿವಸ ಲಾಯರು ನಮ್ಮ ತಕರಾರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಜರುಮಾಡಿದರು. ನಾನು ರೈಟರು ಜಿರಾಯ್ತುದಾರರೆಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೂ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಕರಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ನಾವು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜಿರಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಾನು ಜಿರಾಯ್ತುದಾರನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರುಜುವಾತು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನ ಅಮೀನನಂಥ ಮಾಯಾ ಜೀವಿಯನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವ ನಮ್ಮ ರೈಟರೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡನು.

ಬೇಸಿಗೆ ಕಳೆದು ನಮ್ಮ ಕೇಸು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಅಡ್ವರ್ನ್ ಆಯ್ತು. ನಾವು ಬಿತ್ತನೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಆರಂಭವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ

ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆ ಗಡಂಗಿದ್ದ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಉತ್ತು ರೈತರು ರಾಗಿ ಪೈರನ್ನು ಕಾಂಗೋ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದನು. ನಾನು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಬೂದುಗುಂಬಳದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ನಮಗೆ ಜಿರಾಯ್ತಿಯು ಒಗ್ಗಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಬೇಸಾಯಗಾರರಂತೆ ನಾವೂ ಮಳೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಳೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗಾದಂತೆಯೇ ನಮಗೂ ಬೆಳೆ ಕೈಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಪೈರನ್ನೂ ನಾವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ದಿವಸ ಪೋಲೀ ದನಗಳು ತಿಂದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಣುಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಸಿಡಿಸಿ ದುದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬೂದುಗುಂಬಳ ಗಿಡಗಳು ನಾಶವಾದವು. ಆದರೂ ನಾನು ಹತಾಶನಾಗದೆ ಸುಧಾರಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ರೈತರು “ಸಾಯಿಲ್ ಪ್ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಸ್ಟೀಮ್” ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಆರಡಿ ಗುಂಡಿ ಹೊಡಿಸಿ ಬಲವಾದ ಬದು ಹಾಕಿಸಿದನು. ರೈತರ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ರಿಯಾಯಿತಿ ಬಡ್ಡಿಯ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಾಕಿದ್ದ ಅರ್ಜಿಯು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಆ ಹಣದಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಫಾರಂನಿಂದ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳದ ಕುಂಡಗಳನ್ನು ತಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆವು. ನಮಗೆ ನಗದು ಬಹುಮಾನವೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾನು “ವ್ಯವಸಾಯದ ಶತ್ರುಗಳು” ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದೆ! ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟಡಿ ನೀರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕಾರಂಜಿಯಂತೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ಹಂಬಲವೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಈಜುವ ಕೊಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಆದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ “Danger! Soil Preservation Project” ಎಂಬ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಬರೆಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಕೋರ್ಟಿನವರು ನಾವು ಜಿರಾಯ್ತುದಾರರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಾದರೆ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಬಹುದೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂಬರುವ ಭಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಶ್ವಕೃಷಿ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತಬಾಂಧವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕೆಸಾನ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಏರ್ಪಾಟಾಗಿದೆ. ಬೇಸಾಯಗಾರರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ನನಗೆ ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ—ಇತ್ತೀಂದೀಚೆಗೆ ಪೇಟೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪಹರಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏಕೆ ಜಿರಾಯ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು!

— ಹಾ. ರಾ.

ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ ! : : ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿಗಳು !!

ವಧುವರರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಯೋಗ್ಯ ಪುಸ್ತಕ

ಕ ನ್ಯಾದಾನ

ಎಸ್. ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಕಾದಂಬರಿ
ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ : : ಬೆಲೆ ಎರಡುವರೆ ರೂಪಾಯಿ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕರ

ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರ

ಕಲ್ಯಾಣ ಧಾಮ

ಬಾಳು ಬೆಳಗಿತು

೨-೦೦.

೨-೦೦.

ಎಫ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ವಿರಚಿತ ಎರಡು ಪತ್ತೀದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು
(ಅನುರಾಧ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು)

ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ

ರಂಗಮಹಲ್ ರಹಸ್ಯ

ಮಾಯಾವಿ ಮಾರ್ಜಾಲ

(ರಂಗಮಹಲ್ ರಹಸ್ಯದ
ಮುಕ್ತಾಯ ಭಾಗ)

ಮೂರನೆ ಮುದ್ರಣ

೧-೫೦.

೨-೦೦.

(ಅಂಚೆದ್ವಾರ ೨-೫೦.)

(ಅಂಚೆದ್ವಾರ ೨-೦೦.)

ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೂ ವಿ. ಪಿ. ಸಾಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ ಮುಂಗಡ ಕೆಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ
ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಘಗಳವರು, ಇತರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಯಾವುದೇ
ಸಂಘಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಬಹುದು

ಸುದರ್ಶನ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು

ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ 25 ಪ್ರತಿ (ಇಪ್ಪತ್ತೈದು) ಮಿಶ್ರ ಆಯ್ಕೆ
ತರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಉಚಿತ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

— ಸುದರ್ಶನ ಪ್ರಕಾಶನ —

ಕಾರಾ ನಿವಾಸ

: :

ತಿಪಟೂರು

VITOFERRIN

HYSDRE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD MALLESWAHAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿನರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ "ಎ" "ಬಿ" ಮತ್ತು "ಡಿ" ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳ
ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿ
ಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ್, ಜೀನುತುವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ
ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ
ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ,
ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ
ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರ
ವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

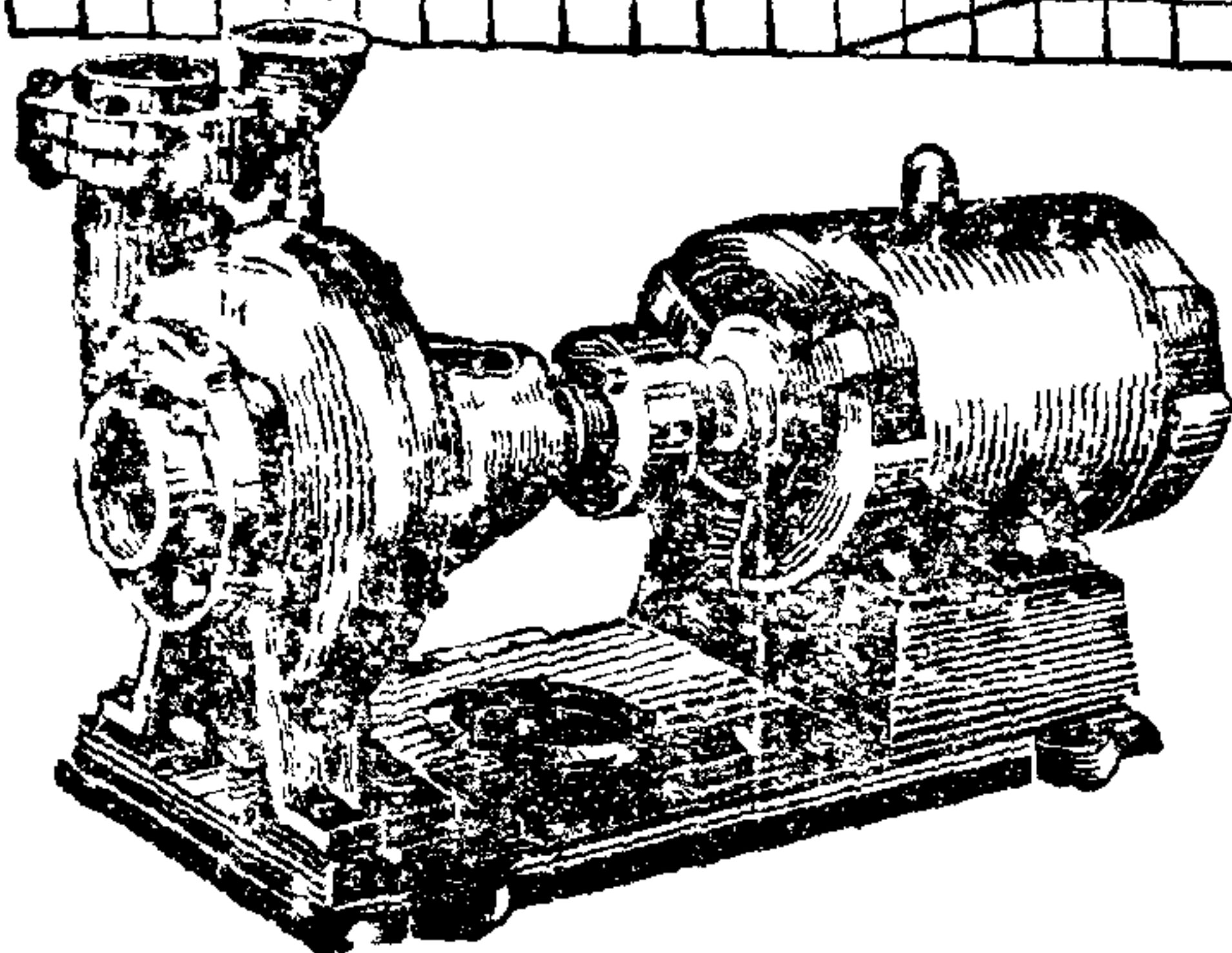
ತಯಾರಕರು:

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಿಂಗ್

ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.

Increase Output

INSTALL

Kirloskar

ESTD. 1888

CENTRIFUGAL
PUMPING SETS

Built for rugged and continuous service
KIRLOSKAR pumpsets feature the latest
in design development. Increasingly
popular in irrigation projects, these pump-
sets combine trouble free service and
low maintenance costs. Available
in different types and sizes.

For Particulars :

KIRLOSKAR BROTHERS, LTD.,

SRI NARASIMHARAJA ROAD

Post Box 606 : : BANGALORE-2

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore City.

Publisher—B. N. Gupta.

Editor—M. Sivaram.